

รายงานผลการติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

**รายงานผลการติดตามการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

372.2 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691ร รายงานผลการติดตามการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

กรุงเทพฯ
144 หน้า
ISBN : 978-616-270-421-5

1. มาตรฐาน
2. ปฐมวัย
3. ชื่อเรื่อง

รายงานผลการติดตามการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สิ่งพิมพ์ สกศ.	อันดับที่ 19/2566
ISBN	978-616-270-421-5
พิมพ์ครั้งที่ 1	กรกฎาคม 2566
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์และเผยแพร่	สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ : 0 2668 7123 ต่อ 2451 โทรสาร : 0 2241 5152 Website : http://www.onec.go.th
พิมพ์ที่	บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด 19/25 หมู่ 8 ถนนเต็มรัก-หนองกวางเขน ตำบลบางคูวัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110 โทรศัพท์ : 0 2150 9676-8 โทรสาร : 0 2150 9679 E-mail : 21centuryprint@gmail.com Website : www.21century.co.th

คำนำ

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 มีมติเห็นชอบให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระยะ ๗ หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ เกณฑ์และรายละเอียดการพิจารณา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งจะทำให้ ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมมอบ คู่มือมาตรฐานฯ แก่กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา สำนักงานฯ ได้ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างต่อเนื่องทุกปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยศึกษาผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานต้นสังกัด และถอดบทเรียนการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มี การปฏิบัติที่ดี และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พร้อมข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และจัดทำเป็นรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาระยะต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะสะท้อนถึงผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี และการพัฒนาเป็นรูปแบบการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พร้อมข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถนำไปกำหนดทิศทางและกลไกการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งนำไปประยุกต์เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

(นายสุเทพ แก่งสันเทียะ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 มีมติเห็นชอบให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณา นำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการและ ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกัน คุณภาพทั้งภายในและภายนอก และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ติดตาม ความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติ เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้ดำเนินการ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมมอบคู่มือ มาตรฐานฯ แก่กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา สำนักงานฯ ได้ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างต่อเนื่องทุกปี

ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ติดตาม ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยศึกษา ผลการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด และถอดบทเรียนการดำเนินงานของสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พร้อมข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และจัดทำเป็นรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อเผยแพร่ ผลการดำเนินงานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

ผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดที่มีจำนวนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** จำนวน 26,042 แห่ง มีจำนวนเด็กปฐมวัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** จำนวน 872,161 คน มีจำนวนครูของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น** จำนวน 86,302 คน และมีจำนวนผู้ดูแลเด็ก/พี่เลี้ยงของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น** จำนวน 40,557 คน

ข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดจำนวน 12 แห่ง มีรายละเอียดดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย กิจกรรมการประเมินพัฒนาการนักเรียนระดับปฐมวัย การประชุมเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยในสังกัด ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น มาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการประเมินพัฒนาการนักเรียนระดับปฐมวัย ผู้รับผิดชอบในระดับสถานศึกษาได้รับการอบรมพัฒนาการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ไม่ทั่วถึง ส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบ และส่งผลให้การบันทึกข้อมูลขาดความสมบูรณ์ หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่ได้รับ Username และ Password ของระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ส่งผลให้การกำกับติดตามเป็นไปด้วยความล่าช้าและไม่บรรลุวัตถุประสงค์

2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนปฐมวัย ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินงาน เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด และไม่สามารถติดตามผลเชิงประจักษ์ได้

3. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และการจัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาในสังกัด มิได้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย เนื่องด้วยในพื้นที่สูงบนเขาบางพื้นที่ รวมถึงพื้นที่เฉพาะบางแห่ง ไม่มีศูนย์หรือสถานที่อื่นใดที่ทำหน้าที่ในการดูแลพัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี จึงกลายเป็นข้อจำกัดในเชิงพื้นที่ ส่งผลให้ศูนย์การเรียนรู้บางแห่งต้องทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว และศูนย์การเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ดังกล่าว มีข้อจำกัดในเชิงพื้นที่และลักษณะทางกายภาพหลายประการ รวมถึงบุคลากรเฉพาะ ส่งผลให้ไม่สามารถนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติบางส่วนไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับปฐมวัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา) การสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก “ปฐมวัย ท้องถิ่นไทย” และแผนงานความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาธิต ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต้องปรับวิธีการจัดกิจกรรมเป็นแบบ Online ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน อีกทั้งทำให้ขาดแรงงานชุมชนในการร่วมกันสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา

5. กรมกิจการเด็กและเยาวชน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น เจ้าหน้าที่มีภารกิจเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนด คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและยังสรรหาไม่ได้ จึงไม่สามารถจัดประชุมตามแผนที่กำหนด และหลายจังหวัดไม่สามารถกำหนดวาระการประชุมได้ เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดติดภารกิจ อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

6. กรมสุขภาพจิต

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กล่าช้า : การพัฒนาเทคโนโลยีการเสริมสร้าง EQ บุตรหลานสำหรับผู้สูงวัย และการพัฒนาเด็กไทย คิดเป็น คิดดี คิดให้ ด้วยสายใยผูกพัน ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการปรับเปลี่ยนแผนและรูปแบบในการดำเนินงาน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั่วประเทศ แต่ละจังหวัดอยู่ระหว่างการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุม ส่งผลให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้

7. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น การดำเนินงานในพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร ส่งผลให้การดูแลไม่ทั่วถึง

8. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และโครงการพัฒนาบุคลากร ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น 1) การย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดการโยกย้ายและการขาดเรียนของเด็กเป็นระยะ ส่งผลถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินพัฒนาการเด็กที่ไม่ต่อเนื่อง และ ผู้ปกครองประสบปัญหาการจ้างงาน ทำให้ไม่กล้านำเด็กกลับมาเรียน แต่ยังไม่ได้ออก ส่งผลให้เด็กเสียโอกาสในการพัฒนา

9. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย การดูแลเด็กและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย และการพัฒนาทักษะความเป็นพ่อแม่

10. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ การวางแผนขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของกรุงเทพมหานคร ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และความยั่งยืนของระบบสารสนเทศ โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและการดำเนินงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กิจกรรมประเมินกระบวนการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัย และการขับเคลื่อนการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาใช้กับโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น ระบบฐานข้อมูลที่ใช้บันทึกเกิดการขัดข้อง ทำให้การบันทึกเกิดความล่าช้า กระบวนการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัยไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และการปรับเปลี่ยนแนวทางการประเมินในรูปแบบออนไลน์ อาจไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเป็นเชิงประจักษ์

11. สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย การส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการอบรมบางอย่างตามที่กำหนดได้

12. เมืองพัทยา

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ และโครงการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเมืองพัทยา

นอกจากนี้ หน่วยงานต้นสังกัดยังให้ข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เช่น ควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบสารสนเทศการพัฒนา

เด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ให้กับหน่วยงานระดับพื้นที่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบ และสามารถกำกับ ติดตาม ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาในการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีสื่อหรือกิจกรรมในการสร้างความรับรู้และความสนใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้แก่หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อถ่ายทอดให้บุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ตระหนักและนำสู่การปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง หน่วยงานส่วนกลางควรสนับสนุนงบประมาณบูรณาการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ควรมีการรวบรวมองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไว้เป็นแหล่งเดียวกันเพื่อการใช้ประโยชน์ ควรเพิ่มทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและการจัดการศึกษาปฐมวัย

ผลการถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice)

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสันติสุข องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง

- 1) เน้นให้ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กและพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ อย่างรอบด้าน และให้ผู้ดูแลอาคารสถานที่ สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นทั้งหมด เนื่องจากไม่มีนักการภารโรง
- 2) สนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาสมรรถนะ เช่น การศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการฝึกอบรมด้านอื่นตามความสนใจที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กได้
- 3) ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ มาช่วยกันให้ความรู้แก่เด็กในการประกอบอาชีพ การประกอบอาหาร การเรียนรู้ในชุมชน ฯลฯ
- 4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำหลักสูตรสถานศึกษาไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบท

โดยให้ผู้ดูแลเด็กนำหลักสูตรสถานศึกษาไปเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของตนเอง

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอบไทร

- 1) ไม่มีผู้บริหารที่ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ฯ โดยตรง แต่มีครูทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ฯ และ กำหนดภาระงานและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน นำไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ครูทุกคนที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย รู้จักเด็กและผู้ปกครอง ในชุมชนทุกคน มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนาที่เด็กนับถือส่งเสริม และวัดความรู้ของเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อ
- 3) มีการรณรงค์การสวมหมวกนิรภัยในการมารับส่งบุตรหลานให้ทั้งเด็กและผู้ปกครอง และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สาธิต และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยให้ ครูและเด็ก และให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ
- 4) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดขึ้น และมีคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มาจากตัวแทนในชุมชน

3. โรงเรียนวัดใสประดู่

- 1) นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการติดต่อสื่อสาร กับโรงเรียนอื่น เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดทำสื่อการเรียนการสอน การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นของเด็กได้อย่างหลากหลาย
- 2) ผลักดันและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง โดยให้ครูสามารถเลือก หลักสูตรอบรมออนไลน์ตามวิชาเอกหรือตามความสนใจจากหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการ
- 3) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น โดยพิจารณา จากวัย และประสบการณ์ของเด็ก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก โดย บูรณาการกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน (BBL : Brain based learning) และการสอน แบบโครงการ (Project approach)
- 4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและประเมินพัฒนาการเด็ก

4. โรงเรียนบ้านหัวบึง

- 1) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยใช้ระบบ MIS เชื่อมต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ อีกทั้งอัตราส่วนระหว่างครูต่อเด็กมีความเหมาะสม ครูสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง
- 3) ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีครูระดับชั้นประถมศึกษาเข้ามาช่วยดูแล
- 4) เน้นการพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ ภายใต้สังคมและวัฒนธรรมของเด็ก เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้วัดและมีการส่งเสริมให้เด็กเรียนกับนักธรรมที่วัดบ่อยครั้ง อีกทั้งเน้นการจัดการปัญหาตัวเด็กเป็นรายบุคคล

5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว

- 1) มีสูติแพทย์และกุมารแพทย์เข้ามาช่วยดูแลเด็ก และมีการคัดเลือกผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นผู้ที่มีใจรักเด็ก
- 2) เน้นการบริหารจัดการด้านสุขภาพและโภชนาการ ส่งเสริมให้ถูกสุขลักษณะ
- 3) ตรวจเด็กก่อนเข้าเรียนทุกวัน และให้ผู้ปกครองคนเดิมมารับ-ส่งเด็ก
- 4) จัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กตามช่วงอายุและความสามารถของเด็กแต่ละคน

6. สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3

- 1) ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบครบวงจร โดยดำเนินการแบบสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วยแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล ครู นักกิจกรรมบำบัด และนักโภชนาการ
- 2) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กและการจัดทำสื่อการเรียนการสอน
- 3) สภาพแวดล้อมภายในมีการจัดห้องแบ่งตามช่วงอายุของเด็ก ประกอบด้วยห้องตัวมดเตี้ยม ช่วงอายุระหว่าง 3 เดือน - 1 ปี ห้องตามตอ ช่วงอายุระหว่าง 1 - 2 ปี ห้องตามตอ ช่วงอายุระหว่าง 2 - 3 ปี และห้องเตรียมตัว ช่วงอายุระหว่างอายุ 3 - 4 ปี

- 4) มีระบบการส่งต่อเด็กที่ดี โดยใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการและพัฒนาเด็ก และสามารถประสานเชื่อมโยงความร่วมมือการพัฒนาเด็กร่วมกับผู้ปกครอง

7. สยามซิลเดรนแคร์

- 1) ให้บริการดูแลเด็ก 3 โปรแกรมตามช่วงอายุ ประกอบด้วย
  - Infant and Toddler เด็กอ่อน (0 - 1 ปี) และเตาะเตะ (1 - 2 ปี)
  - เตรียมอนุบาล (2 - 3 ปี) และอนุบาล
  - Evening Care ให้บริการดูแลเด็กหลังเลิกเรียน
- 2) บันทึกสุขภาพของเด็กเป็นรายบุคคลและใช้สื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลานร่วมกัน และมีการบันทึกภาพการตรวจร่างกายของเด็กเมื่อเข้ามาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และก่อนกลับบ้าน
- 3) มีการสื่อสารรายการอาหารถึงผู้ปกครองเป็นรายวัน มีข้อมูลอาหารของเด็กแต่ละห้องและรองรับกรณีเด็กแพ้อาหาร และมีการสื่อสารให้ผู้ปกครองได้รับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมรับประทานอาหาร
- 4) จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กและให้การดูแลอย่างอบอุ่น เช่น การจัด Evening Care ก่อนผู้ปกครองรับกลับบ้าน การสอนภาษาต่างประเทศ ฯลฯ

8. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน 2

- 1) จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยได้รับการดูแลช่วยเหลือและติดตามผลการดำเนินงานจากเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมีการใช้สื่อทางโทรทัศน์ช่วยจัดการเรียนการสอน
- 2) ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กในพื้นที่ห่างไกลได้เป็นอย่างดี เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่
- 3) เน้นการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านในลักษณะบูรณาการให้ความสำคัญ กับพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร และเน้นกระบวนการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน และการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้กับเด็กด้วยระบบการทำงานแบบกลุ่มและระบบพี่สอนน้อง
- 4) ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการปรับตัวของเด็กก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

9. โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล)

- 1) ครูมีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกคน และได้รับการอบรมพัฒนาตนเองและพัฒนาเด็กเป็นระยะ ๆ ตามแผนการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร
- 2) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน อย่างบูรณาการ ตามธรรมชาติของเด็ก
- 3) จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมเด็กก่อนจากบ้านเข้าสู่โรงเรียน จัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศให้เด็กได้ปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร และส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
- 4) จัดบริการให้เด็กดูแลช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ สุขภัณฑ์ และการดูแลรักษาความสะอาด

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. หลักการ

การพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำเป็นต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วม โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพตามธรรมชาติของนักเรียนอย่างรอบด้านในสภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย ผ่านการเรียนรู้ผ่านการเล่น เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรคสังคมในศตวรรษที่ 21 มีหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่

- 1) การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 2) การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 3) การให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างอิสระและพัฒนาการคิดและจินตนาการ
- 4) การจัดการเชิงพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามบริบทสังคมและวัฒนธรรม
- 5) การติดตาม ทบทวน และสะท้อนคิดการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการวิจัย

6) การมุ่งความสำเร็จในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองดีสู่ประชาคมโลก

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

3. องค์ประกอบ

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมี 6 องค์ประกอบสำคัญ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดังนี้

- 1) Childhood of Holistic การบริหารจัดการและการให้บริการการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีองค์รวม มีการพัฒนาการสมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- 2) Imagination การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของเด็กปฐมวัย โดยความร่วมมือกับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
- 3) Learn to Play การพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนปนเล่น
- 4) Direction การบริหารจัดการระบบและกระบวนการปฏิบัติงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
- 5) Reflection and Evaluation การประเมิน ทบทวน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการวิจัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 6) Nation of Citizen การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองดีสู่ประชาคมโลก

4. วิธีการดำเนินงาน

รูปแบบดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยยึดหลักการพัฒนาตามองค์ประกอบของรูปแบบที่สำคัญ ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารองค์กรอย่างมีคุณภาพ (วงจร PDCA) ดังนี้

Plan: ระบุและวิเคราะห์ปัญหา เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม
- 2) กำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินการบริหารการพัฒนาที่มุ่งที่ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองที่ดี
- 3) ตรวจสอบและประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานและจัดระบบกลไกของการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมืออาชีพ
- 4) จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

Do: กำหนดและพัฒนางานตามแผน เป็นการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยให้สถาบันครอบครัวมีส่วนร่วม
- 2) ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการเรียนปนเล่น
- 3) สะท้อนผลแนวทางปฏิบัติด้วยกระบวนการวิจัย โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 4) ประเมิน ปรับปรุง และทบทวนตามแนวทางปฏิบัติการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

Check: ตรวจสอบและสรุปผลการดำเนินงาน เป็นการตรวจสอบและสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) เสนอผลการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามจุดประสงค์ของการพัฒนา
- 2) สะท้อนผลการดำเนินงานด้วยกระบวนการวิจัย
- 3) สรุปผลการดำเนินงาน
- 4) ประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

Act: ประเมินและปรับปรุงผลการดำเนินงาน เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อการสร้างมาตรฐานที่ดี ดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายการดำเนินงาน
- 2) ตรวจสอบประเมินสรุปผลการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้
- 3) สะท้อนผลการดำเนินงานและสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีร่วมกัน

- 4) ประเมินและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถนำรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อปรับใช้ในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานตามรูปแบบที่เน้นหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ

6. เงื่อนไขความสำเร็จ

การดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

- 1) การพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในทุกขั้นตอน
- 2) การได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามความต้องการจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย
- 3) การมีครูปฐมวัยที่มีคุณวุฒิตรงสาขาวิชาเอกปฐมวัยและมีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ตลอดจนผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 4) การได้รับการจัดสรรสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ
- 5) การใช้กระบวนการบริหารองค์การอย่างมีคุณภาพ (PDCA) ในการยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้การวิจัยและพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. ผู้กำหนดนโยบาย เช่น

- 1) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นวาระแห่งชาติ และเสนอให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องร่วมระดมสมองแสดงความคิดเห็นและประสานความร่วมมือ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
- 2) จัดตั้งองค์กรในลักษณะสถาบันการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่มีกฎหมายพิทักษ์เด็กและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม รองรับ การดำเนินงานในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งการดำเนินงานของสถาบันควรเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การจัดการศึกษาปฐมวัย
- 3) กำหนดมาตรฐานการประเมินของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เหมือนกัน และ ผลักดันให้มีการประเมินแบบ Site Visit และยกเลิกการประเมินและทดสอบ เด็กปฐมวัย และให้ความสำคัญในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ชัดเจน เน้นย้ำการเรียนรู้เด็กเป็นรายบุคคลและเด็กพิเศษ
- 4) สนับสนุนบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งเด็กยุคใหม่เรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์
- 5) จัดทำคู่มือการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็น แนวทางให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ

2. ผู้กำกับนโยบาย เช่น

- 1) กำหนดนโยบายที่ชัดเจนเหมาะสมตามบริบทและความแตกต่างของสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย
- 2) จัดทำระบบการติดตามการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็น มาตรฐานสากล และระบบตรวจสอบคุณภาพเด็กปฐมวัยให้เป็นระบบ สามารถเข้าถึง ข้อมูลได้ง่าย และเป็นข้อมูลปัจจุบันที่สามารถตรวจสอบได้

- 3) ตรวจสอบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและจัดเสวนากับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง
- 4) กำหนดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ทบทวนหรือเพิ่มพูนความรู้ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยระบุระยะเวลาและค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ

3. ผู้สนับสนุนนโยบาย เช่น

- 1) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ
- 2) การเชื่อมโยงผู้ประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานสาธารณสุขให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอบรมด้านสุขภาพเด็กปฐมวัย
- 3) ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อม พื้นที่ธรรมชาติ การจัดบริการความปลอดภัยและสุขภาพ (Safety School) ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่ง
- 4) พัฒนาระบบการติดตามรายงานและการประเมินผลการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. ผู้ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น

- 1) กำหนดให้ครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างเป็นรูปธรรม
- 2) สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร มีการพัฒนาครูปฐมวัยในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการนำวิชาการ/วิชาชีพสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย
- 3) จัดระบบ/กระบวนการแลกเปลี่ยนภายในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสัดส่วนของการพัฒนาครูที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เด่นชัด
- 4) ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีวัฒนธรรมการทำงานแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการทำงานร่วมกับผู้อื่น กระตุ้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นผู้กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ค
สารบัญ	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ขอบเขตการดำเนินงาน	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 สารสำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	9
ความหมายของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	9
ความเป็นมาของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	10
หลักการของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	12
รายละเอียดมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	14
ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	25
การติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด	25
การถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice)	26

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	29
--	----

บทที่ 4 ผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด 31

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต้นสังกัด	31
ข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของหน่วยงานต้นสังกัด	35
ข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุน การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	80

บทที่ 5 ผลการถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice) 83

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุข	83
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไชย	85
โรงเรียนวัดไผ่ประคู้	86
โรงเรียนบ้านหัวบึง	88
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	90
สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3 สยามซิลเดรนแคร์	91
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน 2	95
โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล)	96

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 6 การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 99

หลักการ	99
วัตถุประสงค์	99
องค์ประกอบ	100
วิธีการดำเนินงาน	100
ประโยชน์ที่ได้รับ	102
เงื่อนไขความสำเร็จ	102

บทที่ 7 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 103

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้กำหนดนโยบาย	103
ข้อเสนอแนะสำหรับผู้กำกับนโยบาย	105
ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนับสนุนนโยบาย	106
ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	107

เอกสารอ้างอิง 108

ภาคผนวก 109

ภาคผนวก ก	รายชื่อหน่วยงานให้ข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด	110
ภาคผนวก ข	การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	111

คณะผู้จัดทำ 117

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นรากฐานสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดช่วงชีวิต เด็กวัยนี้ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง หากได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต ดังคำกล่าวของ James J. Heckman ที่ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” ซึ่งได้รับการยอมรับจากนานาประเทศว่า ผลสัมฤทธิ์ของการลงทุนกับการพัฒนาเด็กให้ผลแก่ตัวเด็กเอง พัฒนาสมอง ให้เต็มศักยภาพ สร้างพื้นฐานที่ดีในการศึกษาระดับที่สูงขึ้น สร้างงาน สร้างรายได้ในอนาคต และเกิดผลลัพธ์ทางสังคมเชิงบวก โดยการศึกษาครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2559 พบว่า การลงทุนในการให้บริการคุณภาพแก่เด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ ให้ผลตอบแทนสูงสุดถึงร้อยละ 13 ดังนั้น เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี มีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองที่ดีนำไปสู่ความสำเร็จในสังคม ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่ปัจจุบันคุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัย และต้องร่วมมือกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา จึงกำหนดหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 54 วรรคหนึ่ง ไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” อีกทั้งยังกล่าวถึงเด็กก่อนเข้ารับการศึกษา ซึ่งไม่ครอบคลุมในการศึกษาภาคบังคับ ตามมาตรา 54 วรรคสอง กำหนดให้ “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย”

นอกจากนี้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเสมอภาค ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 โดยในมาตรา 6 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย จากที่กล่าวมาทำให้รัฐเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมากขึ้น ถือว่าเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์โดยพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อเติบโตอย่างมีคุณภาพ ภายใต้บริบทของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ปัจจุบันเด็กปฐมวัยในประเทศไทยมีพัฒนาการไม่สมวัยเป็นจำนวนมาก นับเป็นวิกฤตร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ และในสภาพสังคมปัจจุบันที่บิดามารดาและผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องพาเด็กปฐมวัยเข้ารับการดูแลและพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยรูปแบบต่าง ๆ ขาดความเข้าใจในการเข้าถึงการใช้บริการปฐมวัย และขาดเวลา ความรู้ เจตคติ และทักษะการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อที่จะดูแลเด็กตามความต้องการ กระตุ้นพัฒนาการตามวัย และส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเจริญเติบโตและแข็งแรงสมบูรณ์ อีกทั้งประเทศไทยยังประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการปฐมวัย และความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพและการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทำให้เกิดความล้มเหลวในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดให้มีคุณภาพและเท่าเทียมกัน

การพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทยมีหลายหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามรูปแบบต่าง ๆ เป็นการดูแลเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยมีหน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข และทั้ง 4 หน่วยงานหลักได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงการบูรณาการความร่วมมือการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต หนึ่งในนั้น

คือ กลุ่มเด็กปฐมวัย และมีกรอบการบูรณาการความร่วมมือกลุ่มเด็กปฐมวัย โดยกำหนดหนึ่งในเป้าหมายหลักไว้คือ การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลให้มีคุณภาพตามมาตรฐานมากถึงร้อยละ 70 ซึ่งสาเหตุที่เกิดความร่วมมือนี้เริ่มจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ก่อนปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยพบกับความล้มเหลวในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินตามภารกิจของหน่วยงานที่หลากหลายและแตกต่างกันทั้ง 4 หน่วยงานหลัก ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความแตกต่างกันในด้านมาตรฐาน และส่งผลต่อพัฒนาการที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยของเด็กปฐมวัย จึงทำให้เกิดผลลัพธ์แก่เด็กปฐมวัยได้ไม่ดีเท่าที่ควร

คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการ 3 คณะ ประกอบด้วย

1) คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย 2) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของการเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย และ 3) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของการเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยสำหรับโรงเรียนอนุบาล ร่วมกับคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการ 2 คณะ ประกอบด้วย 1) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจปรับปรุงร่างมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน และ 2) คณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็ก โดยมีรองศาสตราจารย์นิตยา คชภักดี เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ได้จัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้นเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ เพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำไปใช้ในการบริหารจัดการและประเมินผลการดำเนินงาน ถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่เคยมีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียน เป็นการปรับกระบวนการทัศน์ให้ใช้เด็กเป็นที่ตั้งของการกำหนดมาตรฐาน คำนึงถึงการตอบสนองต่อสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ เป็นการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์แทนการใช้บริบทหรือหน่วยงานต้นสังกัดเป็นที่ตั้ง เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เป็นการลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 มีมติเห็นชอบให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน

ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยสาระสำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบไปด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติจะหมดวาระตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 เรียบร้อยแล้ว ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยหนึ่งในอำนาจหน้าที่ คือ การกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ดังนั้น การขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพการดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐานทั้งประเทศ

สำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมมอบคู่มือมาตรฐานฯ แก่กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และตั้งแต่วันที่ งบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา สำนักงานฯ ได้ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติอย่างต่อเนื่องทุกปี

ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยศึกษาผลการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด และถอดบทเรียนการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

พร้อมข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และจัดทำเป็นรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
2. เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice)
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พร้อมข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ หมายถึง มาตรฐานกลางของประเทศที่ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง สถานรับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้และการศึกษาสำหรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชื่อหลากหลายรวมทุกสังกัดในประเทศไทย เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กเล็กในโรงพยาบาล ฯลฯ

ขอบเขตการดำเนินงาน

ประเด็น

การติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ครอบคลุมประเด็นตามมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. หน่วยงานต้นสังกัด
2. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติระดับดีและดีมาก ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice) จากคณะทำงานจัดทำเกณฑ์การคัดเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice) ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 9 แห่ง ครอบคลุมหน่วยงาน 6 สังกัด ได้แก่

- 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุข จังหวัดแม่ฮ่องสอน
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่ จังหวัดสงขลา
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) โรงเรียนวัดไผ่ประดู่ จังหวัดพัทลุง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) โรงเรียนบ้านหัวบึง จังหวัดลพบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 6) สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- 7) สยามซิลเดรนแคร์ กรุงเทพมหานคร
สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 8) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน 2 จังหวัดกาญจนบุรี
สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

9) โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) กรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลา

ระหว่างเดือนตุลาคม 2563 - ธันวาคม 2564

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถนำรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปต่อยอดหรือขยายผลสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ยังประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้มีแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไป
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เพื่อกำหนดทิศทางและกลไกการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในอนาคตได้

บทที่ 2

สาระสำคัญของมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ความหมายของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศที่ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกันเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ยังเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่เคยมีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียน เป็นการปรับกระบวนการทัศน์ให้ใช้เด็กเป็นที่ตั้งของการกำหนดมาตรฐาน คำนึงถึงการตอบสนองต่อสิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เป็นการลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ

ความเป็นมาของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ประเทศไทยมีเด็กปฐมวัยอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ จำนวน 4.5 ล้านคน สํารวจโดยกรมอนามัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2560 รวม 6 ครั้ง พบประมาณร้อยละ 30 ที่มีพัฒนาการไม่สมวัย นับเป็นวิกฤติร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในสภาพสังคมที่บิดา มารดา และผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดเวลา ความรู้ เจตคติ และทักษะการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อที่จะดูแลเด็กตามความต้องการ กระตุ้นพัฒนาการตามวัย และส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเจริญเติบโต แข็งแรง สมบูรณ์ และยิ่งขาดความเข้าใจในการเข้าถึงการใช้บริการปฐมวัย อีกทั้งประเทศไทยยังประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการปฐมวัย และความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพของการบริหารจัดการ ระหว่างกลุ่มที่มีโอกาสกับกลุ่มด้อยโอกาส ระหว่างการจัดการศึกษาเร่งเรียนจนเครียดกับแบบละเอียดความเอาใจใส่ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน

การจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทยมีหลายหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานรูปแบบต่าง ๆ เป็นการดูแลเด็กปฐมวัยอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยมีหน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข จากความรับผิดชอบของทั้ง 4 หน่วยงานหลัก ในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงการบูรณาการความร่วมมือการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต หนึ่งในนั้นคือ กลุ่มเด็กปฐมวัย และมีกรอบการบูรณาการความร่วมมือกลุ่มเด็กปฐมวัย โดยมีการกำหนดหนึ่งในเป้าหมายหลักไว้ คือการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลให้มีคุณภาพตามมาตรฐานมากถึงร้อยละ 70 ซึ่งสาเหตุที่เกิดความร่วมมือนี้เริ่มจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมาก่อนปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยพบกับความล้มเหลวในการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินตามภารกิจของหน่วยงานที่หลากหลายและแตกต่างกันทั้ง 4 หน่วยงานหลัก แม้จะมีการจัดทำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2554 มาแล้วก็ตาม แต่มีข้อจำกัดของการใช้มาตรฐานเดิมที่ครอบคลุมเฉพาะเด็กอายุ 2-5 ปี เท่านั้น ไม่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความแตกต่างกันในด้านมาตรฐาน ทำให้ผู้ปฏิบัติสับสนและต้องทำงานซ้ำซ้อน และส่งผล

ต่อพัฒนาการที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย จึงทำให้เกิดผลลัพธ์แก่เด็กปฐมวัยได้ไม่ดีเท่าที่ควร

คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีหน้าที่ประสานงานและบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จึงเห็นควรให้มีการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อเชื่อมต่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) และนโยบายและแผนพัฒนาต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ และกรอบมาตรฐานคุณภาพปฐมวัยของอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานทุกระดับทั้งในระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ จะทำให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ รวมทั้งมีมาตรฐานกลางของประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดบริการ การดูแล การพัฒนา และการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้ไปในทิศทางเดียวกัน

การจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดำเนินการโดยการทบทวนวรรณกรรม กฎหมาย ระเบียบ แผนพัฒนา องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัย และสอดคล้องกับทฤษฎีและหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกมิติ คือ การดูแล การพัฒนา และการจัดการศึกษา ด้วยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในรูปของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 3 คณะ ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย 2) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างมาตรฐานคุณภาพคุณภาพขั้นต่ำของการเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย และ 3) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างมาตรฐานคุณภาพคุณภาพขั้นต่ำของการเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัย สำหรับโรงเรียนอนุบาล และคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจปรับปรุงร่างมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน และ 2) คณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็ก รวมทั้งสิ้น 5 คณะ

มติที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2561 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2561 มีมติเห็นชอบในหลักการและให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เสนอ (ร่าง) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อประกาศใช้ โดยให้ยกเลิกมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พ.ศ. 2554 และให้ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศแทน

เนื่องจากการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการดำเนินงานที่มีความเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่าง เป็นรูปธรรม และเพื่อเกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ โดยการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน จากการดำเนินงานที่ผ่านมาหลายหน่วยงานมีภารกิจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงมีหลายมาตรฐานของแต่ละสังกัดที่แตกต่างกันไป ดังนั้นการมีมาตรฐานเดียวในการดำเนินงาน สำหรับหน่วยงานที่มีภารกิจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จะทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติ รวมถึงการติดตาม และประเมินผล และจะทำให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเลี้ยงดู การดูแล และการพัฒนา อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใดๆ ก็ตาม จึงเป็นเหตุผลความจำเป็น ที่ต้องเสนอมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบ ซึ่งจะทำให้ทุกหน่วยงานยอมรับและถือปฏิบัติร่วมกัน และก่อให้เกิด ผลประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติตามที่คณะกรรมการ พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติดำเนินการจัดทำและเสนอโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 โดยให้ใช้มาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และให้ กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรฐานดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุน ให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล และรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการ และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวต่อไป

หลักการของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา เด็กปฐมวัย จึงได้กำหนดหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 54 วรรคหนึ่ง ไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็ก ทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมี คุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังกล่าวถึงเด็กก่อนเข้ารับการศึกษา ซึ่งไม่ครอบคลุม ในการศึกษาภาคบังคับ ตามมาตรา 54 วรรคสอง กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 18 (1) กำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัยจัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมาตรา 13 (1) ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ในการสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

3. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ประกาศใช้วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาที่ครอบคลุมได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัดถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในมาตรา 6 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และในมาตรา 25 ยังกำหนดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายข้อ 3.3 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยและสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น

โดยแนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้เด็กเล็ก (0-2 ปี) ได้รับการดูแลและพัฒนาที่สมวัยรอบด้านอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง มีการปรับระบบการบริหารจัดการการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก (0-2 ปี) และการศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี) ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรและคู่มือ

การเตรียมความพร้อมพ่อแม่ และการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการตามวัย และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย สมรรถนะเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัย ของอาเซียนและระดับสากล เพื่อการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาการรอบด้านและสมวัย

รายละเอียดมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น ก) สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) และ ข) สำหรับเด็กอายุ 3 ปี - อายุ 6 ปีบริบูรณ์ (ก่อนเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) มาตรฐานแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานด้านที่ 1

การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.1.1 บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ
- 1.1.2 บริหารหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.1.3 บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.2.1 บริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ
- 1.2.2 ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หัวหน้าระดับปฐมวัย/ผู้ดำเนินกิจการ มีคุณวุฒิ/คุณสมบัติเหมาะสม และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2.3 ครู/ผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย มีวุฒิการศึกษา/คุณสมบัติเหมาะสม
- 1.2.4 จัดอัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กอย่างเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนเด็ก ในแต่ละกลุ่มอายุ

เด็ก (อายุ)

อัตราส่วนครู/ผู้ดูแลเด็ก : เด็ก (คน)

จำนวนเด็กในกลุ่มกิจกรรม

ต่ำกว่า 1 ปี	1 : 3	กลุ่มละไม่เกิน 6 คน
ต่ำกว่า 2 ปี	1 : 5	กลุ่มละไม่เกิน 10 คน
ต่ำกว่า 3 ปี	1 : 10	กลุ่มละไม่เกิน 20 คน
3 ปี - ก่อนเข้า ป.1	1 : 15	กลุ่มละไม่เกิน 30 คน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.3.1 บริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ
- 1.3.2 โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
- 1.3.3 จัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร
- 1.3.4 จัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัย เหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ
- 1.3.5 จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐานมีจำนวนเพียงพอ สะอาดเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก
- 1.3.6 ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย
- 1.3.7 จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.3.8 จัดให้มีระบบรับเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ภัยพิบัติตามความเสี่ยงของพื้นที่

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.4.1 มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ใฝ่ระวังการเจริญเติบโตของเด็กและดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น
- 1.4.2 มีแผนและดำเนินการตรวจสุขภาพอนามัยประจำวัน ตรวจสุขภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ

- 1.4.3 อาคารต้องมีพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัยและการใช้ประโยชน์
- 1.4.4 จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- 1.4.5 จัดบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน/ล้างมือให้เพียงพอ สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก
- 1.4.6 จัดการระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุง/ประกอบอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ กำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล และพาหะนำโรค
- 1.4.7 จัดอุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคน และดูแลความสะอาดและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 1.5.1 มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.5.2 การจัดกิจกรรมที่พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วม
- 1.5.3 ดำเนินงานให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.5.4 มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ 2

ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.1.1 มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล
- 2.1.2 จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย

- 2.1.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น
- 2.1.4 เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอก แหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย
- 2.1.5 ใฝ่ระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.2.1 ให้เด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป รับประทานอาหารที่ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอ และส่งเสริมพฤติกรรมกินที่เหมาะสม
- 2.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมในการดูแลสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน
- 2.2.3 ตรวจสอบสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกาย ฟันและช่องปากเพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ
- 2.2.4 ใฝ่ระวังติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคล บันทึกผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง
- 2.2.5 จัดให้มีการตรวจสุขภาพร่างกาย ฟันและช่องปาก สายตา หู ตามกำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 2.3.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ คิดตั้งคำถาม สืบเสาะหาความรู้แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก
- 2.3.2 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฟัง ฟัง พูด ถาม ตอบ เล่าและสนทนาตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ
- 2.3.3 จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านให้เด็กมีทักษะการดูภาพ ฟังเรื่องราว พูดเล่า อ่าน วาด/เขียน เบื้องต้น ตามลำดับพัฒนาการ โดยครู/ผู้ดูแลเด็กเป็นตัวอย่างของการพูดและการอ่านที่ถูกต้อง
- 2.3.4 จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่าง ๆ สถานที่ และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

2.3.5 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก จัดกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก และการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

2.4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง ได้แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ศิลปะ ดนตรี ตามความสนใจและถนัด

2.4.3 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์คุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัย ซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของพลเมืองดี รักครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป

ตัวบ่งชี้ย่อย

2.5.1 จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองให้เตรียมเด็กก่อนจากบ้านเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศให้เด็กค่อยปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร

2.5.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แต่ละชั้น จนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

ก) สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ก เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 ก เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.2.1 ก เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน

3.2.2 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor)

3.2.3 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาสมวัย (Fine motor adaptive)

3.2.4 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (Receptive language)

3.2.5 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการใช้ภาษาสมวัย (Expressive language)

3.2.6 ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม (Personal social)

ข) สำหรับเด็กอายุ 3 ปี - อายุ 6 ปีบริบูรณ์ (ก่อนเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.1.1 ข เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

3.1.2 ข เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย

3.1.3 ข เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

3.2.1 ข เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม 5 ด้าน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.3.1 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ สามารถเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย
- 3.3.2 ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.4.1 ข เด็กแสดงออกว่าเรใจแจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย
- 3.4.2 ข เด็กมีความสนใจและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่นการทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา
- 3.4.3 ข เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำสั่งถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.5.1 ข เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย
- 3.5.2 ข เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบจำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย
- 3.5.3 ข เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย
- 3.5.4 ข เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออกได้สมวัย
- 3.5.5 ข เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จได้สมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.6.1 ข เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย
- 3.6.2 ข เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิด เขียนคำและการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ
- 3.6.3 ข เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ

- 3.6.4 ข เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

- 3.7.1 ข เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 3.7.2 ข เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย
- 3.7.3 ข เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- 3.7.4 ข เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

จากผลการติดตามการดำเนินงานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน ดังนี้

มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

- 1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และการนำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการ
- 2) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 3) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 4) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง
- 5) การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศขาดความชัดเจน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยบันทึกข้อมูลได้ซ้ำ เนื่องจากระบบขัดข้องบ่อยครั้ง หรือบางแห่งยังมีการบันทึกข้อมูลลงแผ่นกระดาษ ไม่มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์

- 6) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดงบประมาณและทรัพยากรที่เพียงพอ และยังมีพื้นที่อย่างจำกัด

การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

- 1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดงบประมาณในการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนือง
- 2) ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการพัฒนา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย
- 3) ครู/ผู้ดูแลเด็กไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับปฐมวัย และยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- 4) ครูบางคนจัดการเรียนการสอนทั้งระดับปฐมวัยและระดับชั้นประถมศึกษา
- 5) จำนวนครู/ผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก

การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

- 1) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมไม่เป็นสัดส่วน
- 2) โครงสร้างของอาคารเรียนไม่แข็งแรงและทรุดโทรม
- 3) อาคารสถานที่ไม่ปลอดภัยและไม่สะดวกต่อการใช้งานของเด็ก
- 4) เครื่องเล่นสนามชำรุดและไม่ได้มาตรฐาน และไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก
- 5) ห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ และพื้นที่ใช้สอยมีขนาดเล็ก และไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก
- 6) อาคารเรียนไม่มีทางหรือบันไดหนีไฟอย่างชัดเจน
- 7) การป้องกันบุคคลภายนอกมีความหละหลวมและไม่ปลอดภัยสำหรับเด็ก
- 8) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อม
- 9) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดระบบการป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติต่าง ๆ
- 10) บุคลากรขาดการฝึกอบรมการปฐมพยาบาลและการช่วยชีวิตเบื้องต้น (CPR)

การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

- 1) พื้นที่ใช้สอยไม่เป็นสัดส่วนและไม่เหมาะสมตามกิจวัตรประจำวันของเด็ก
- 2) การจัดมุมประสบการณ์และแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก
- 3) สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนมีสภาพเก่าและไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก
- 4) พื้นทีสำหรับล้างมือและแปรงฟันไม่มีความเหมาะสม
- 5) บริเวณห้องน้ำและห้องส้วมมีขนาดคับแคบ
- 6) สถานที่รับประทานอาหารไม่เอื้อต่อการรับประทานอาหาร

7) การจัดการสิ่งปฏิกูลไม่มีความเหมาะสม

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

- 1) ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขอนามัยและพัฒนาการเด็ก
- 2) ผู้ปกครองมีฐานะยากจนและไม่มีเวลาดูแลเด็ก ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยน้อยมาก
- 3) ผู้ปกครองมักเข้าใจว่าภาระการจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพียงฝ่ายเดียว
- 4) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ครอบครัวและชุมชน
- 5) ปัญหาการสื่อสารระหว่างสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองที่ส่งผลให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน
- 6) ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยน้อย เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระในการประกอบอาชีพ ครอบครัวมีการย้ายถิ่นอาศัยบ่อยครั้ง และความเป็นชุมชนเมือง
- 7) คณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเท่าที่ควร อีกทั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยบางแห่งยังไม่มี การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

- 1) การส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่มีความหลากหลายรอบด้าน และไม่ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด
- 2) ครู/ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อและเทคโนโลยี
- 3) ครู/ผู้ดูแลเด็กขาดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้เด็ก
- 4) ครู/ผู้ดูแลเด็กไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบ เนื่องจากเวลาจำกัด
- 5) ครู/ผู้ดูแลเด็กไม่สามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงและเต็มที่ เนื่องจากมีภาระอื่นที่ได้รับมอบหมาย
- 6) เด็กบางกลุ่มได้รับการคัดกรองให้เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมเป็นพิเศษ

- 7) ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในช่วงรอยเชื่อมต่อ และมีความคาดหวังในด้านวิชาการมากเกินไป โดยเฉพาะการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งขัดแย้งกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 8) การใช้สื่อและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดูแลเด็กอย่างไม่เหมาะสม ส่งผลให้เด็กไม่มีสมาธิกับการเรียน และมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง
- 9) ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการนำเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าเข้าพบแพทย์
- 10) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อดระดับปฐมวัยไปสู่ระดับชั้นประถมศึกษา

มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

- 1) เด็กไม่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 2) เด็กไม่มีสมาธิในการเรียนรู้และไม่จดจ่อกับการทำงาน
- 3) เด็กย้ายเข้า-ออกกกลางคัน หรือขาดเรียนบ่อย ส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่อง
- 4) เด็กมีน้ำหนักเกินเกณฑ์หรือต่ำกว่าเกณฑ์
- 5) เด็กเกิดภาวะทุพโภชนาการและโรคฟันผุ
- 6) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไม่สามารถพัฒนาได้เท่ากับเด็กปกติในวัยเดียวกัน
- 7) เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ส่งผลให้เด็กพบปัญหาอื่นตามมา
- 8) ความเหลื่อมล้ำระหว่างชุมชนเมืองกับชนบท ส่งผลให้พัฒนาการเด็กแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของหน่วยงานต้นสังกัด

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต้นสังกัด
2. ข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด แบ่งเป็น 1) ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 2) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ 3) แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
3. ข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

โดยครอบคลุมประเด็นตามมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล

หน่วยงานต้นสังกัดที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแล โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต้นสังกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

แบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้จัดทำข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในแบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงาน

ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

2. ประสานงานไปยังหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อติดตามให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำข้อมูล การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติส่งกลับมายังสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา

3. นำข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานต้นสังกัดมาจัดทำข้อมูลเชิงสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

4. จัดทำร่างรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

5. จัดประชุมพิจารณาร่างรายงานฯ ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

การถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice)

ประเด็น

1. สภาพบริบทและความท้าทาย
2. จุดเด่นหรือจุดแข็ง
3. แนวทางการพัฒนาในอนาคต

โดยครอบคลุมประเด็นตามมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนา เด็กปฐมวัย และด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี ซึ่งเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์ การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติระดับดีและดีมาก โดยได้รับการ คัดเลือกจากคณะทำงานจัดทำเกณฑ์การคัดเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice) ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) ดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นระยะเวลา อย่างน้อย 1 ปี

2) ประเมินตนเองตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป และมีผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับดี (B) ขึ้นไป โดยมีผลการประเมินตัวบ่งชี้ย่อยที่กำหนดไม่น้อยกว่า 2 (ดี) ตามเกณฑ์การพิจารณาระดับคุณภาพในการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) มีเอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดีที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 9 แห่ง ครอบคลุมหน่วยงาน 6 สังกัด โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร และครู/ผู้ดูแลเด็ก ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี

ตารางแสดงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	อำเภอ/จังหวัด	สังกัด
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสันติสุข องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ลาหลวง	อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าหมอไพร่	อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	
3. โรงเรียนวัดใสประดู่	อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. โรงเรียนบ้านหัวบึง	อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงพยาบาลสมเด็จพระ ยุพราชสระแก้ว	อำเภอเมือง สระแก้ว จังหวัดสระแก้ว	กระทรวงสาธารณสุข

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	อำเภอ/จังหวัด	สังกัด
6. สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3	อำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์	กระทรวงสาธารณสุข
7. สยามซิลเดรนแคร์	เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
8. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มิตรมวลชน 2	อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
9. โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล)	เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร	สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

1. แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
2. แบบสังเกตการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี เพื่อลงพื้นที่ถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
2. ลงพื้นที่ถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี จำนวน 9 แห่ง โดยใช้แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และแบบสังเกตการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
3. นำข้อมูลที่ได้จากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดีมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
4. จัดทำบทสรุปผลการถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย

ประเด็น

รูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ วิธีดำเนินการ ประโยชน์ที่ได้รับ และเงื่อนไขความสำเร็จ

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

โครงร่างรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำบทสรุปผลการถอดบทเรียนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดีมาจัดทำโครงร่างรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. นำโครงร่างฯ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการดำเนินงานฯ โดยใช้วิธีการประชุมสนทนากลุ่ม

3. ปรับปรุงแก้ไขโครงร่างฯ ตามข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดทำบทสรุปรูปแบบการดำเนินงานฯ ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานต้นสังกัดที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแล ประกอบด้วย

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- 3) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
- 5) กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- 6) กรมอนามัย
- 7) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
- 8) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- 9) กองทัพบก
- 10) กองทัพเรือ
- 11) กองทัพอากาศ
- 12) สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
- 13) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 14) สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
- 15) สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
- 16) เมืองพัทยา
- 17) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (มหาวิทยาลัย)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดที่มีจำนวนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 26,042 แห่ง** มีจำนวนเด็กปฐมวัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 872,161 คน** มีจำนวนครูของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 86,302 คน** และมีจำนวนผู้ดูแลเด็ก/พี่เลี้ยงของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับดูแลมากที่สุด คือ **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 40,557 คน**

📊 ตารางแสดงข้อมูลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัย เด็กและผู้ดูแลเด็ก/พี่เลี้ยง จำนวนตามสังกัด

รายการข้อมูล	หน่วยงาน															
	สพฐ.	สช.	สข.	ศธ.	อว.	ตชด.	จง.	ทป.	ทร.	ทอ.	กทม.1	กทม.2	กทม.3	กทม.4	พทยา	
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (แห่ง)	26,042	3,329	22	19,861	1,356	50	48	220	2	67	8	429	286	12	12	
- สถานรับเลี้ยงเด็ก	-	-	-	-	404	50	-	-	-	-	8	-	-	12	-	
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	-	-	1	18,506	952	-	4	-	2	67	-	-	286	-	2	
- อนุบาล	26,042	3,329	-	1,355	-	-	44	220	-	-	-	429	-	-	10	
- อื่น ๆ	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
เด็กปฐมวัย (คน)	872,161	532,610	2,834	822,871	64,656	N/A	8,997	6,779	1,067	N/A	329	37,816	19,021	N/A	2,841	
- ต่ำกว่า 1 ปี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	N/A	-	
- 1 ปี - 1 ปี 11 เดือน 29 วัน	-	-	69	597	19,845	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	
- 2 ปี - 2 ปี 11 เดือน 29 วัน	-	-	-	282,658	-	N/A	814	-	183	-	191	-	2,541	-	41	
- 3 ปี - 3 ปี 11 เดือน 29 วัน	97,737	N/A	-	360,813	-	-	2,701	1,339	286	-	88	304	5,463	-	552	
- 4 ปี - 4 ปี 11 เดือน 29 วัน	369,894	N/A	2,765	103,655	44,811	-	2,896	2,432	304	5	301	17,408	5,705	-	872	
- 5 ปี - ก่อนเข้าเรียนระดับชั้น ป.1	404,530	N/A	-	75,148	-	-	2,586	3,008	294	-	324	20,336	5,312	-	1,376	
ครูปฐมวัย (คน)	27,620	11,257	N/A	86,302	N/A	N/A	718	2,218	101	N/A	32	1,596	-	N/A	89	
1) วุฒิการศึกษา																
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-	591	36	-	8	-	-	-	-	-	
- ปริญญาตรี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	1,528	60	N/A	24	33	-	N/A	64	
- สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-	99	5	-	-	3	-	-	-	25	
2) สาขาที่จบการศึกษา																
- สาขาปฐมวัย/อนุบาลศึกษา	27,620	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	138	14	N/A	12	26	-	N/A	84	
- สาขาวิชาอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	2,080	87	-	20	11	-	-	-	5	
ผู้ดูแลเด็กพี่เลี้ยง (คน)	N/A	N/A	N/A	40,557	N/A	N/A	N/A	301	-	N/A	57	1,844	2,005	N/A	61	
1) วุฒิการศึกษา																
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-	120	-	-	N/A	56	27	435	972	7	
- ปริญญาตรี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	181	-	-	N/A	1	4	1,409	1,003	53	
- สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	1	
2) สาขาที่จบการศึกษา																
- สาขาปฐมวัย/อนุบาลศึกษา	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	43	-	-	N/A	1	N/A	20	167	32	
- สาขาวิชาอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	258	-	-	-	56	415	1,838	N/A	29	

- ที่มา :** 1. ข้อมูลจากแบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
2. ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานชาติกรรรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ 6 กันยายน 2564

หมายเหตุ	สพฐ.	: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	สช.	: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
	กศน.	: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
	อปท.	: องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
	ดย.	: กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	สธ.	: กรมอนามัย (กระทรวงสาธารณสุข)
	อว.	: กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (มหาวิทยาลัย)
	ตชด.	: กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
	รง.	: กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (กระทรวงแรงงาน)
	ทบ.	: กองทัพบก
	ทร.	: กองทัพเรือ
	ทอ.	: กองทัพอากาศ
	กทม.1	: สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
	กทม.2	: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
	กทม.3	: สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
	กทม.4	: สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
	พัทยา	: เมืองพัทยา
	N/A	: ไม่มีข้อมูล

ข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของ หน่วยงานต้นสังกัด

ข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด แบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 2) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ 3) แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 12 แห่ง ได้ดังนี้

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- 3) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 5) กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- 6) กรมสุขภาพจิต
- 7) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
- 8) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- 9) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 10) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 11) สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
- 12) เมืองพัทยา

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. กิจกรรมการประเมินพัฒนาการนักเรียนระดับปฐมวัย	เพื่อนำผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มาวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	การประชุมปฏิบัติการ	เอกสารรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ฉบับสมบูรณ์
2. การประชุมเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย	เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	การประชุมปฏิบัติการ	เอกสารรายงานสรุปผลการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ที่มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
3. ความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยในสังกัด	เพื่อให้ความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน ในการสำรวจและดำเนินการในระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยในสังกัด	ส่ง Username และ Password ของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยในสังกัด ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง เพื่อแจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ภายในระยะเวลาที่กำหนด	สถานศึกษาที่เปิดสอนปฐมวัยในสังกัด ดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์)

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- 1) มาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน
- 2) ผู้รับผิดชอบในระดับสถานศึกษาได้รับการอบรมพัฒนาการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ไม่ทั่วถึง ส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบ และส่งผลให้การบันทึกข้อมูลขาดความสมบูรณ์
- 3) หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่ได้รับ Username และ Password ของระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) สำหรับติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งผลให้การกำกับติดตามเป็นไปด้วยความล่าช้า และไม่บรรลุวัตถุประสงค์

แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. โครงการพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย - การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) - การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งเสริมสร้างพหุปัญญานักเรียนระดับปฐมวัย - การพัฒนาพ่อแม่/ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งเสริมสร้างพหุปัญญานักเรียนระดับปฐมวัย 3. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย	การประชุมปฏิบัติการ	1. ศึกษานิเทศก์ปฐมวัยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนปฐมวัย 2. พ่อแม่/ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยทุกโรงเรียน

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
2. การปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	<ol style="list-style-type: none"> ปรับปรุงและพัฒนา มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ สอดคล้องกับ มาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ จัดทำแนวทางการนำ มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติในระดับเขต พื้นที่การศึกษาและ ระดับสถานศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่สอดคล้อง กับมาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ การประชุมเชิงปฏิบัติ การจัดทำแนวทาง การนำมาตรฐาน การศึกษาระดับ ปฐมวัยสู่การปฏิบัติ ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและ ระดับสถานศึกษา 	นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ปฐมวัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนปฐมวัย อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน

2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

 ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอนปฐมวัย	<ol style="list-style-type: none"> เพื่อส่งเสริมให้ โรงเรียนเอกชน สามารถจัดการเรียน การสอนปฐมวัย ได้อย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม พัฒนาการอย่าง เต็มศักยภาพ เพื่อพัฒนาครูและ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ให้มีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และ ความเชี่ยวชาญ 	อบรมพี่เลี้ยงเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ในส่วนภูมิภาคและ กรุงเทพมหานคร โดยวิทยากรที่มี ความเชี่ยวชาญ ด้านปฐมวัย จากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ในพื้นที่ นักวิชาการ นักโภชนาการ สาธารณสุข นักกฎหมาย ด้านสิทธิเด็ก และ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	โรงเรียนที่เข้ารับการอบรม จำนวน 2,346 แห่ง พี่เลี้ยงเด็กปฐมวัย ที่เข้ารับการอบรม จำนวน 11,257 คน และติดตาม ผลหลังจากการอบรมครู ประจำชั้นเรียน ประเมิน การพัฒนาโดยสังเกต พฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของพี่เลี้ยงเด็ก สามารถ นำความรู้ความเข้าใจ ไปใช้ในการดูแลเด็ก ปฐมวัยได้ถูกต้องและ เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
	ที่เหมาะสมกับ เด็กปฐมวัย		หลายด้าน สามารถ ใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร กับเด็กปฐมวัยได้ เหมาะสม สามารถ ดูแลความสะอาดและ ความปลอดภัยสำหรับ เด็กปฐมวัยมากขึ้น

**ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐาน
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้
การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด และไม่สามารถติดตามผลเชิงประจักษ์ได้

**ขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
โครงการส่งเสริมการ พัฒนาเด็กปฐมวัย	1. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียน เอกชนสามารถจัด การเรียนการสอน ปฐมวัยได้อย่างมี คุณภาพ และสอดคล้อง กับมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2. เพื่อพัฒนาครูและ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชน ให้มีทักษะและความ รู้ความเข้าใจในการ ดูแลเด็กปฐมวัยได้ อย่างเหมาะสมและ สามารถจัดการเรียน	อบรมพัฒนาการใช้ สื่อกิจกรรมส่งเสริม กระบวนการคิดของ เด็กปฐมวัย โดยจัด กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติ การ “สมรรถนะครูปฐมวัย หัวใจใหม่ (Holistic Teacher)” โดยสร้าง ความเข้าใจหลักคิด การจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นองค์รวม (Holistic Learning) ผ่านกิจวัตรประจำวัน สู่การออกแบบกิจกรรม ที่เน้นสมรรถนะสำหรับ เด็กปฐมวัย	ครูปฐมวัย จำนวน 200 คน

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
	การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	อบรมพัฒนาพี่เลี้ยงเด็กปฐมวัย โดยสร้างความรู้ความเข้าใจให้มิตักษะในการดูแลเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม	พี่เลี้ยงเด็กปฐมวัย จำนวน 200 คน
	3. ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้นวัตกรรมปฐมวัย	ครูปฐมวัย จำนวน 200 คน
	4. จัดทำแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา		

3. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

 ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่สถานศึกษาที่มีการดูแลพัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามสภาพที่สามารถดำเนินการได้	เผยแพร่ข้อมูล และประสานงานไปยังสถานศึกษาที่มีการดูแลพัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี	สถานศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในเบื้องต้น
2. การจัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร	เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย	จัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ให้แก่สำนักงาน กศน. จังหวัด	สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.)

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
(กพด.) เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย		ที่เป็นพื้นที่เป้าหมายเพื่อจัดสรรต่อไปยังสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น กศน. อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ระมาด และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก เป็นต้น	

 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1) เนื่องจากตามบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาในสังกัด มิได้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย แต่เนื่องด้วยในพื้นที่สูงบนเขาบางพื้นที่ รวมถึงพื้นที่เฉพาะบางแห่ง ไม่มีศูนย์หรือสถานอื่นใดที่ทำหน้าที่ในการดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี จึงกลายเป็นข้อจำกัดในเชิงพื้นที่ ส่งผลให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแห่ง เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ต้องทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนซึ่งมิได้รับจัดสรรงบประมาณเป็นการเฉพาะ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมิได้เป็นกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งทำหน้าที่หลักในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง (หลักสูตรระยะสั้น) และการศึกษาตามอัธยาศัย ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ดังกล่าว จึงดำเนินงานโดยใช้งบประมาณบางส่วนจากโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ที่สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องได้รับจัดสรร และเงินนอกงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับสนับสนุนจากภายนอก

2) ศูนย์การเรียนรู้ชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ดังกล่าว มีข้อจำกัดในเชิงพื้นที่และลักษณะทางกายภาพหลายประการ รวมถึงบุคลากรเฉพาะ ส่งผลให้ไม่สามารถนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติบางส่วนไปใช้ได้เป็นอย่างดี

แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. การส่งเสริมสนับสนุน โดยการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ในพื้นที่เป้าหมาย ประชาสัมพันธ การนำมาตราฐาน สถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติ	เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การนำมาตราฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติไปใช้	1. เผยแพร่ข้อมูล ความรู้ที่เกี่ยวข้อง กับการนำมาตราฐาน สถานพัฒนา เด็กปฐมวัยไปใช้ ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของ หน่วยงาน หนังสือ ราชการ เป็นต้น 2. จัดกิจกรรมเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำ มาตราฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยไปใช้	สถานศึกษา/ผู้จัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่มี อายุต่ำกว่า 6 ปี ในพื้นที่เป้าหมาย
2. การติดตาม การดำเนินงาน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่มี อายุต่ำกว่า 6 ปี ในสถานศึกษา ในสังกัดที่เกี่ยวข้อง	เพื่อติดตามการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ในสถานศึกษาในสังกัด ที่เกี่ยวข้อง	1. พัฒนาเครื่องมือ/ แบบติดตาม การดำเนินงาน 2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล 3. วิเคราะห์ และสรุป ข้อมูลผลการติดตาม 4. เสนอต่อผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง	1. พัฒนาเครื่องมือ/ แบบติดตาม การดำเนินงาน 2. ข้อมูล/ผลการติดตาม การดำเนินงาน
3. การประสานงาน ร่วมกับหน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษาสำหรับ เด็กปฐมวัย รวมถึง ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียน รู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ให้มีคุณภาพ	เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของผู้จัดกิจกรรม การเรียนรู้ ในการดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี	1. ติดต่อประสานงาน หน่วยงานภายในและ ภายนอกสังกัด และ ภาคีเครือข่าย ที่เกี่ยวข้อง 2. ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมหรือ กำหนดช่องทาง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ข้อมูลผลการแลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้แก่กลุ่ม เป้าหมายที่มีอายุ ต่ำกว่า 6 ปี

4. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. โครงการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับปฐมวัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เพื่อเด็กปฐมวัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านภาษาอังกฤษผ่านสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก	จัดจ้างผลิตสื่อ และจัดอบรมการใช้สื่อให้กับบุคลากรของสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. มีสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับปฐมวัย และคู่มือการใช้งานสื่อสำหรับครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย จำนวน 8,000 ชุด 2. ดำเนินการอบรมครู ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อการเรียนรู้ และคู่มือการใช้งานที่จัดทำขึ้น ในเดือนกันยายน 2564 จำนวน 2 รุ่น ๆ ละ 250 คน รวมเป็นจำนวน 500 คน

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
2. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา)	เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านการเล่น	จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แจ้งขอสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดซื้อวัสดุและสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน 300 แห่ง
3. สร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก “ปฐมวัย ท้องถิ่นไทย”	เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับปฐมวัย	นำเสนอสาระสำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ผ่านรูปแบบอินโฟกราฟิก	สถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง SAR ประจำปี พ.ศ. 2564 ผ่านระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติเรียบร้อยแล้ว จำนวน 17,288 แห่ง
4. แผนงานความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาธิต ปี พ.ศ. 2563 - 2564	เพื่อให้ภาคีผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความเข้าใจด้านการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม และมีทักษะการดำเนินการดูแลอบรม เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย อีกทั้งพ่อแม่/ผู้ปกครองได้รับความรู้และทักษะในด้านโภชนาการ การดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัย	ขยายผล เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะในเด็กปฐมวัย และการให้ความรู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาธิต จำนวน 23 แห่งใน 23 จังหวัด และดำเนินโครงการ “การเพิ่มการลงทุนในเด็กปฐมวัยด้วยกลไกของท้องถิ่น” ในพื้นที่ 6 จังหวัด	มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่ายในพื้นที่ 23 จังหวัดเพิ่มขึ้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 36 แห่งในพื้นที่ 6 จังหวัด เข้าร่วมโครงการ “การเพิ่มการลงทุนในเด็กปฐมวัยด้วยกลไกของท้องถิ่น”

 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงต้องปรับวิธีการจัดกิจกรรมเป็นแบบ Online ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- 2) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ขาดแรงงานชุมชนในการร่วมกันสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา

 แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย	กำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งสถานศึกษาระดับปฐมวัยในสังกัดดำเนินงานและจัดทำรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบประเมินออนไลน์)	สถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบประเมินออนไลน์)
2. ส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	กำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งรายชื่อสถานศึกษาระดับปฐมวัยในสังกัด เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	สถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
3. นิเทศติดตามการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติระดับจังหวัดและระดับอำเภอ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง นำมาตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็นมาตรฐานการดำเนินงานและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี (อายุ 2-3 ปี) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการพัฒนาและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี (อายุ 2-3 ปี) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 (อายุ 2-3 ปี) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี (อายุ 2-3 ปี) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย ให้ได้มาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
5. โครงการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับปฐมวัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เพื่อให้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านภาษาอังกฤษผ่านสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก	จัดอบรมการใช้สื่อให้กับบุคลากรของสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ดำเนินการอบรมครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้สื่อการเรียนรู้และคู่มือการใช้งานที่จัดทำขึ้น

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
6. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา)	เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านการเล่น	จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แจ้งขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดซื้อวัสดุและสร้างสนามเด็กเล่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แจ้งขอรับงบประมาณสนับสนุนเพื่อดำเนินการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา จำนวน 121 แห่ง
7. แผนงานความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับองค์การยูนิเซฟประเทศไทย เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาธิต ปี พ.ศ. 2563 - 2564	เพื่อให้ผู้บริหารและภาคีผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความเข้าใจด้านการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม และมีทักษะการดำเนินการดูแลอบรม เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย อีกทั้งพ่อแม่/ผู้ปกครองได้รับความรู้และทักษะในด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ขยายผล เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะในเด็กปฐมวัย และการให้ความรู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาธิต จำนวน 23 แห่ง ใน 23 จังหวัด และดำเนินโครงการ “การเพิ่มการลงทุนในเด็กปฐมวัยด้วยกลไกของท้องถิ่น” ในพื้นที่ 6 จังหวัด	มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่ายในพื้นที่ 23 จังหวัดเพิ่มขึ้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ “การเพิ่มการลงทุนในเด็กปฐมวัยด้วยกลไกของท้องถิ่น” มีแผนงาน/โครงการ ที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5. กรมกิจการเด็กและเยาวชน

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย	1. เพื่อส่งเสริมให้สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน มีการบริหารจัดการและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่เด็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน	1. จัดประชุม คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับจังหวัด	โอนเงินให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดดำเนินการ 76 จังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่จังหวัด

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
	<p>สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ</p> <p>3. จัดการประชุมมอบนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่การปฏิบัติภายใต้กรอบการบูรณาการความร่วมมือกลุ่มเด็กปฐมวัย 4 กระทรวง ปี 2564 ด้วยการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference)</p>	<p>เจ้าหน้าที่หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ จากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม และกรุงเทพมหานคร จำนวน 45 คน</p> <p>สร้างการรับรู้นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่การปฏิบัติภายใต้กรอบการบูรณาการความร่วมมือกลุ่มเด็กปฐมวัย 4 กระทรวง ปี 2564 แก่ 4 เลขาานุการร่วมในคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ส่วนของกรุงเทพมหานคร</p>

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
			<p>เจ้าหน้าที่จากสำนักพัฒนาสังคม และสำนักอื่น ๆ เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน 328 คน โดยมีผู้บริหารของหน่วยงาน 4 กระทรวง เป็นผู้มอบนโยบาย และมีการตอบข้อซักถามจากพื้นที่ในทุกประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นต้น</p>
		<p>4. ประชุมหารือเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตาม MOU 4 กระทรวง</p>	<p>จัดทำกรอบการบูรณาการความร่วมมือของกลุ่มเด็กปฐมวัย วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ในภาพรวมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อจัดทำร่าง MOU ฉบับใหม่</p>
		<p>5. จัดประชุมติดตามผลการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านระบบออนไลน์ Zoom Cloud Meeting</p>	<p>ติดตามผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด</p>
		<p>6. อบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน ด้านเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน</p>	<p>โอนเงินให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด</p>

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		7. ส่งเสริมและสนับสนุนอาหารเสริมและสื่อพัฒนาการเด็กส่วนภูมิภาค (76 จังหวัด) และกรุงเทพมหานคร	เด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการในสถานรับเลี้ยงเด็กได้รับการดูแล พัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีการเจริญเติบโต มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีทักษะทางสมองสมวัย ตามมาตรฐาน

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- 1) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมีภารกิจมาก จึงไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนด
- 2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบและยังสรรหาไม่ได้ จึงไม่สามารถจัดประชุมตามแผนที่กำหนด
- 3) หลายจังหวัดไม่สามารถกำหนดวาระการประชุมได้ เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดติดภารกิจ
- 4) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
โครงการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพเด็ก ปฐมวัย	1. เพื่อส่งเสริมให้ สถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชน มีการบริหาร จัดการและส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ แก่เด็กให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ 2. เพื่อส่งเสริมการ ดำเนินงานของ กลไกการพัฒนา เด็กปฐมวัยให้สามารถ ขับเคลื่อนการพัฒนา เด็กปฐมวัย แบบบูรณาการ ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	1. จัดประชุมคณะ อนุกรรมการส่งเสริม การพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับจังหวัด	สำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัด ดำเนินการ 76 จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา เด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่
		2. จัดประชุมคณะ อนุกรรมการประสาน และส่งเสริม การพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อขับเคลื่อนการ ดำเนินงาน และจัด ประชุมเชิงปฏิบัติ การระบบฐานข้อมูล สารสนเทศการพัฒนา เด็กปฐมวัยตาม มาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ	เจ้าหน้าที่ 9 กระทรวง (กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ กระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวง มหาดไทย กระทรวง สาธารณสุข กระทรวง แรงงาน กระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม และ กรุงเทพมหานคร ประชุม 2 ครั้ง ครั้งละ 1 วัน
		3. ประชุมหารือเกี่ยว กับการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยตาม MOU 4 กระทรวง	เจ้าหน้าที่ 4 กระทรวง หลัก (กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ กระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวง มหาดไทย กระทรวง สาธารณสุข) และกรุงเทพ มหานคร ประชุม 4 ครั้ง
		4. จัดประชุมติดตาม ผลการดำเนินงาน การพัฒนาเด็ก ปฐมวัย	คณะอนุกรรมการส่งเสริม การพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับจังหวัด ประชุม 4 ครั้ง

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
		5. อบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน	ผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กปฐมวัยของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จำนวน 700 คน
		6. ส่งเสริมและสนับสนุนอาหารเสริมและสื่อพัฒนาการเด็ก ส่วนภูมิภาค (76 จังหวัด) และกรุงเทพมหานคร	เด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการในสถานรับเลี้ยงเด็ก 49,300 คน

6. กรมสุขภาพจิต

 ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กล่าช้า : การพัฒนาเทคโนโลยีการเสริมสร้าง EQ บุตรหลานในช่วงปฐมวัย (3-5 ปี) สำหรับผู้สูงวัยที่เป็นญาติตายาย	เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการเสริมสร้าง EQ บุตรหลานในช่วงปฐมวัย (3-5 ปี) สำหรับผู้สูงวัยที่เป็นญาติตายาย	1. เยี่ยมเสริมพลังที่มนำในการนำเทคโนโลยีการเสริมสร้าง EQ บุตรหลานสำหรับผู้สูงวัยไปใช้ในพื้นที่ 2. ประเมินผลการนำเทคโนโลยีการ EQ บุตรหลานสำหรับผู้สูงวัยไปใช้ใน 4 พื้นที่ 3. จัดพิมพ์ชุดเทคโนโลยีการเสริมสร้าง EQ บุตรหลานสำหรับผู้สูงวัย ฉบับปรับปรุง	1. ผลการใช้ชุดเทคโนโลยีการเสริมสร้าง EQ บุตรหลานสำหรับผู้สูงวัยใน 4 พื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนผู้สูงอายุวัยเพชร ต.จรัล อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์ โรงเรียนผู้สูงอายุ อบต.ยายชา (มาหาไร่ สูงวัย ยายชา) อ.สามพราน จ.นครปฐม โรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบ้านโคก อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู และโรงเรียนผู้สูงอายุวิถีชีวิตบ้านโคกลอย อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
			2. ชุมเทคโนโลยี การเสริมสร้าง EQ บุตรหลานสำหรับ ผู้สูงวัย ฉบับปรับปรุง
2. การพัฒนาเด็กไทย คิดเป็น คิดดี คิดให้ ด้วยสายใยผูกพัน (สถาบันราชานุกูล)	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพ วิทยากรหลักในพื้นที่ ให้มีความรู้ ทักษะ ในการจัดกิจกรรม ตามคู่มือฯ และสามารถ นำไปถ่ายทอดกับ แกนนำในพื้นที่ให้ สามารถจัดกิจกรรม กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และเด็กอายุ 3-5 ปี ได้ 2. เพื่อพัฒนา พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ให้มีความ รู้ ความเข้าใจ และ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับ การสร้างคามผูกพัน ทางอารมณ์จากการ เข้าร่วมกิจกรรม ตามคู่มือฯ แล้วนำไป ดูแลพัฒนาบุตรหลาน ให้มีความผูกพัน ทางอารมณ์ที่ดี ด้รับ การพัฒนาตามวัย	1. ประชุมปรึกษาหารือ และวางแผน การดำเนินงาน 2. เขียนโครงการ เพื่อขออนุมัติ ดำเนินกิจกรรม 3. ประสานศูนย์สุขภาพ จิตเพื่อประสาน คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินการ 4. สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ ในการดำเนินงาน 5. ดำเนินกิจกรรม ตามโครงการ (โดยศูนย์สุขภาพจิต และเครือข่ายในพื้นที่) 6. กำกับติดตาม และประเมินผล การดำเนินโครงการ	การดำเนินการใน 12 เขต สุขภาพ ได้มีการพัฒนา ศักยภาพผู้จัดกิจกรรม ในพื้นที่ (ครู ข) ครบทั้ง 12 เขตสุขภาพ มีพื้นที่ ดำเนินการจัดกิจกรรม ตามแผนแล้วเสร็จ 13 พื้นที่ จาก 59 พื้นที่ (58 จังหวัด) คิดเป็น ร้อยละ 22.03 และ อีก 46 พื้นที่ คิดเป็น ร้อยละ 77.97 ทั้งนี้ พื้นที่ดำเนินการ ครบตามโปรแกรม (13 พื้นที่) กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 187 คน มีผล CPR ดีขึ้น ร้อยละ 58.52 ผล attachment ดีขึ้น ร้อยละ 52.94 และ ผล EQ ดีขึ้น ร้อยละ 57.22

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการปรับเปลี่ยนแผนและรูปแบบ
ในการดำเนินงาน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(COVID-19) ทั่วประเทศ แต่ละจังหวัดอยู่ในระหว่างของการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุม
ตามมาตรการ เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง ส่งผลให้ไม่สามารถ
จัดกิจกรรมได้ เพราะมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค

แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กกล้าซ้ำ : พัฒนาเทคโนโลยี การเสริมสร้าง EQ บุตรหลานสำหรับผู้สูงวัย ในรูปแบบดิจิทัล	เพื่อพัฒนาเทคโนโลยี การเสริมสร้าง EQ บุตรหลานสำหรับผู้สูงวัย ในรูปแบบดิจิทัล	1. พัฒนาและผลิต หลักสูตรดิจิทัล เรื่องการเสริมสร้าง EQ บุตรหลาน สำหรับผู้สูงวัย 2. สนับสนุนงบประมาณ และเยี่ยมเสริมพลังทีม นำในการนำหลักสูตร ดิจิทัลเรื่องการเสริมสร้าง EQ บุตรหลาน สำหรับผู้สูงวัยไปใช้ในพื้นที่	1. 1 หลักสูตร 2. ทดลองใช้ใน 2 พื้นที่
2. การพัฒนาเด็กไทย คิดเป็น คิดดี คิดให้ ด้วยสายใยผูกพัน (CPR) การส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวก โดยครอบครัวมีส่วนร่วม (Triple-P) (สถาบันราชานุกูล)	1. เพื่อพัฒนา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการสร้างความผูกพันทางอารมณ์จาก การเข้าร่วมกิจกรรมตามคู่มือฯ แล้วนำไปดูแลพัฒนาบุตรหลาน ให้มีความผูกพันทางอารมณ์ที่ดี ได้รับการพัฒนาตามวัย 2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และความฉลาดทางอารมณ์ของ เด็กปฐมวัยในพื้นที่ โครงการ ผ่านการพัฒนาพ่อแม่ ผู้ปกครองให้มีทักษะ การเลี้ยงดูเด็ก ที่เหมาะสมและมีคุณภาพ	1. ประชุมปรึกษาหารือ และวางแผนการดำเนินงาน 2. เขียนโครงการเพื่อขออนุมัติดำเนินกิจกรรม 3. ประสานศูนย์สุขภาพจิตเพื่อประสานคัด เลือกกกลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินการ 4. สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ ในการดำเนินงาน 5. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ (โดยศูนย์สุขภาพจิต และเครือข่ายในพื้นที่) 6. กำกับติดตามและ ประเมินผลการดำเนินโครงการ	1. พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก ปฐมวัยกลุ่มเสี่ยง 2. บุคลากรสาธารณสุข ครูศูนย์เด็กเล็ก/สหวิชาชีพในหน่วยบริการ สาธารณสุขคู่มือเครือข่าย 3. เด็กปฐมวัยในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก/ โรงเรียนอนุบาล

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
	3. เพื่อปรับเปลี่ยน แบบแผนพฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กของ พ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดวัฒนธรรม ใหม่ ในการเลี้ยงดูเด็ก โดยไม่ใช้ความรุนแรง		

7. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

 ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. โครงการส่งเสริม โภชนาการและสุขภาพ อนามัยแม่และเด็ก ในถิ่นทุรกันดาร	เพื่อให้เด็กปฐมวัย มีโภชนาการและสุขภาพ อนามัยแม่และเด็ก ในถิ่นทุรกันดาร	1. ด้านส่งเสริมโภชนาการ มีการให้อาหารเสริม นม แก่แม่และเด็ก มีอาหารประกอบ ด้วยอาหารหลัก 5 หมู่ ที่ถูกต้องอนามัย 2. ด้านสุขอนามัย นักเรียนออกกำลัง กายทุกวันช่วงเช้าและ ชั่วโมงเรียนพลศึกษา ได้รับการตรวจสุขภาพ ประจำปีจากครู พยาบาล และรพ.สต. และหญิงตั้งครรภ์ ได้รับการดูแลจาก รพ.สต. ในพื้นที่	1. แม่และเด็กมีภาวะ โภชนาการ และ สุขอนามัย สมบูรณ์มากขึ้น 2. หญิงตั้งครรภ์ได้รับ การดูแลในระหว่าง ตั้งครรภ์และหลังคลอด อย่างมีคุณภาพและ เท่าเทียม 3. อัตราการตายของ ทารกต่อการเกิด มีชีพ 1,000 คน
2. โครงการควบคุม โรคขาดสารไอโอดีน	เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคขาด สารไอโอดีน	1. เต็มสารไอโอดีนลงใน ภาชนะที่จัดเตรียม 2. ให้นักเรียนดื่มน้ำ ที่ผสมไอโอดีน	นักเรียนไม่เป็นโรคขาด สารไอโอดีน

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
3. โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา	เพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงการศึกษได้อย่างเท่าเทียม	การจัดการศึกษาใช้หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นหลัก	นักเรียนสามารถเข้าถึงการศึกษได้อย่างเท่าเทียม

 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
การดำเนินงานในพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร ส่งผลให้การดูแลไม่ทั่วถึง

 แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร	เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร	1. ด้านส่งเสริมโภชนาการมีการให้อาหารเสริมนมแก่แม่และเด็ก มีอาหารประกอบด้วยอาหารหลัก 5 หมู่ ที่ถูกหลักอนามัย 2. ด้านสุขอนามัยนักเรียนออกกำลังกายทุกวันช่วงเช้าและชั่วโมงเรียนพลศึกษา ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีจากครูพยาบาล และ รพ.สต. และหญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลจาก รพ.สต. ในพื้นที่	-
2. โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน	เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคขาดสารไอโอดีน	1. เต็มสารไอโอดีนลงในภาชนะที่จัดเตรียม 2. ให้นักเรียนดื่มน้ำที่ผสมไอโอดีน	-

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
3. โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา	เพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม	การจัดการศึกษาใช้หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นหลัก	-

8. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญต่าง ๆ 2. เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญ 3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก และเด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข 4. เพื่อเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็ก 5. เพื่อให้เด็กมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในตนเอง 6. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและเด็ก 7. เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของเด็กที่จะนำมาช่วยส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการด้านต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมตามปฏิทินวันสำคัญต่าง ๆ ที่กำหนดในปฏิทินปี 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงการและจัดนิทรรศการผลงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ 3. จัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัย 4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดยพระอาจารย์ 5. แต่งตั้งมอบหมายครูให้จัดประสบการณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย 6. จัดพิธีมอบวุฒิปัตรให้กับเด็กปฐมวัยของศูนย์เด็กเล็ก 7. จัดดำเนินการออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กปฐมวัยและครูเข้าร่วมกิจกรรมทุกคน 2. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 3. เด็กปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมทุกระดับชั้น 4. เด็กปฐมวัยได้รับการสอนจริยธรรมโดยพระอาจารย์

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
2. โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี 2. เพื่อให้เด็กได้รับการตรวจรักษาฟันและเคลือบฟลูออไรด์ 3. เพื่อให้เด็กได้รับการฉีดวัคซีนและหยอดโพลีโอสตามเกณฑ์อายุ 4. เพื่อให้เด็กได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ 5. เพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง 6. เพื่อให้เด็กได้รับโภชนาการอาหารเสริมที่ครบถ้วน 7. เพื่อเสริมสร้างร่างกายสติปัญญาให้เจริญเติบโตสมวัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมตรวจสุขภาพโดยการร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2. จัดกิจกรรมการตรวจฟันและเคลือบฟลูออไรด์โดยความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3. จัดกิจกรรมการฉีดวัคซีนโดยความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 4. จัดอาหารกลางวันให้กับเด็กเป็นประจำทุกวันจำนวน 1,067 คน 5. จัดอาหารเสริมให้กับเด็กเป็นประจำทุกวันจำนวน 1,067 คน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กปฐมวัยได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีทุกคน 2. เด็กปฐมวัยได้รับการตรวจสุขภาพในช่องปากทุกคน 3. เด็กปฐมวัยได้รับการฉีดวัคซีนและหยอดโพลีโอสครบตามเกณฑ์ 4. เด็กปฐมวัยได้รับประทานอาหารกลางวัน อาหารเสริมและอาหารว่างที่มีคุณภาพและถูกหลักโภชนาการ
3. โครงการพัฒนาบุคลากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ครูและบุคลากรของศูนย์เด็กเล็กมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมให้ครูและบุคลากรของศูนย์เด็กเล็กได้เข้ารับการอบรมและนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 2. จัดทำวิจัยโดยใช้แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มาแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูและบุคลากรของศูนย์เด็กเล็กได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ในการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 2. ครูและบุคลากรศูนย์เด็กเล็กได้ความรู้และประสบการณ์ในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
	3. เพื่อให้ครูได้เกิด การเรียนรู้กระบวนการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เด็กที่มีปัญหาที่ต้อง แก้ไขให้ได้รับ การแก้พฤติกรรม 4. เพื่อให้ครูได้เกิดทักษะ และเข้าใจในทฤษฎี ของนักจิตวิทยา และนำมาจัด กระบวนการ การเรียนรู้ให้กับเด็ก		

 **ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐาน
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**

1) การย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
 โควิด 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดการโยกย้ายและการขาดเรียนของเด็กเป็นระยะ ส่งผลถึง
 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินพัฒนาการเด็กที่ไม่ต่อเนื่อง

2) ผู้ปกครองประสบปัญหาการจ้างงาน ทำให้ไม่กล้านำเด็กกลับมาเรียน แต่ยังไม่
 ลาออก ส่งผลให้เด็กเสียโอกาสในการพัฒนา

 **แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. โครงการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1. เพื่อให้เด็กมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับ วันสำคัญต่าง ๆ 2. เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรม วันสำคัญ	1. จัดกิจกรรมตาม ปฏิทินวันสำคัญ ต่าง ๆ ที่กำหนด ในปฏิทินปี 2. จัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้	-

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
	<ol style="list-style-type: none"> 3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กและเด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข 4. เพื่อเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็ก 5. เพื่อให้เด็กมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในตนเอง 6. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและเด็ก 7. เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของเด็กที่จะนำมาช่วยส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการด้านต่าง ๆ 8. เพื่อให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์เด็กเล็ก 	<p>แบบโครงการและจัดนิทรรศการผลงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. จัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัย 4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดย พระอาจารย์ 5. แต่งตั้งมอบหมายครูให้จัดประสบการณ์ที่ได้รับมอบหมาย 6. จัดพิธีมอบวุฒิบัตรให้กับเด็กปฐมวัยของศูนย์เด็กเล็ก 7. จัดดำเนินการออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก 8. แต่งตั้งคณะดำเนินงานจัดสถานที่ 	-
2. โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี 2. เพื่อให้เด็กได้รับการตรวจรักษาฟันและเคลือบฟลูออไรด์ 3. เพื่อให้เด็กได้รับการฉีดวัคซีนและหยอดโพลีโอตามเกณฑ์อายุ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมตรวจสุขภาพโดยการร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2. จัดกิจกรรมการตรวจฟันและเคลือบฟลูออไรด์โดยความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 	-

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
	<ol style="list-style-type: none"> 4. เพื่อให้เด็กได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีประโยชน์ ถูกหลักโภชนาการ 5. เพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง 6. เพื่อให้เด็กได้รับโภชนาการอาหารเสริมที่ครบถ้วน 7. เพื่อเสริมสร้างร่างกาย สติปัญญา ให้เจริญเติบโต สมวัย 	<ol style="list-style-type: none"> 3. จัดกิจกรรมการขีด วัสดุขึ้นโดยความร่วมมือกับโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล 4. จัดอาหารกลางวันให้กับเด็กเป็นประจำทุกวันจำนวน 1,067 คน 5. จัดอาหารเสริมให้กับเด็กเป็นประจำทุกวันจำนวน 1,067 คน 	-
3. โครงการพัฒนาบุคลากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ครูและบุคลากรของศูนย์เด็กเล็กมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ 3. เพื่อให้ครูได้เกิดการเรียนรู้ กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาที่ต้องแก้ไขให้ได้รับการแก้ไขพฤติกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมให้ครูและบุคลากรของศูนย์เด็กเล็กได้เข้ารับการอบรมและนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 2. จัดทำวิจัยโดยใช้แนวคิดทฤษฎีต่างๆ มาแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก 	-

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
	4. เพื่อให้ครูได้เกิดทักษะและเข้าใจในทฤษฎีของนักจิตวิทยาและนำมาจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็ก		-

9. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
การดูแลเด็กและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลและเข้าถึงการบริการ การศึกษา และสวัสดิการสังคม 2. เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลส่งเสริมพัฒนาการตามวัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การดูแลเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการดูแลเด็กและเยาวชนระยะตั้งครรภ์ (ฝากครรภ์/โภชนาการระยะตั้งครรภ์/การให้คำแนะนำ ขณะตั้งครรภ์) - ส่งเสริมการดูแลเด็กและเยาวชนระยะคลอด - ส่งเสริมการดูแลเด็กและเยาวชนหลังคลอด - การจัดพื้นที่เฉพาะเพื่อเลี้ยงดูบุตรด้วยนมแม่หรือเลี้ยงดูทารก 2. หน่วยงานในสังกัดที่มีเด็กปฐมวัยที่มีติดมารดาระหว่าง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์รับตัวใหม่ จำนวน 56 คน 2. เด็กและเยาวชนหญิงคลอดบุตรระหว่างการควบคุมตัว จำนวน 25 คน 3. เด็กและเยาวชนหญิงที่รับตัวไว้พร้อมบุตร จำนวน 2 คน 4. เด็กและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์ได้รับการส่งเสริมดูแลตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์-หลังคลอด ได้รับการส่งเสริมดูแลโภชนาการ คำแนะนำในการปฏิบัติตัวระหว่างตั้งครรภ์ และได้รับการเข้าถึงบริการ สิทธิสวัสดิการสังคม

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		<p>ควบคุมตัว หรือเด็ก ที่คลอดภายใน สถานควบคุมในการ ดูแล ดำเนินกิจกรรม ดูแลเด็กปฐมวัย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันโรค ตามที่กำหนด - การดูแลการได้รับ นมมารดาและ อาหารตามวัย - การดูแลสุขภาพ และส่งเสริม พัฒนาการบุตร - การจัดการศึกษา 	<p>5. เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด จำนวน 29 คน</p> <p>6. เด็กปฐมวัยได้รับนมมารดาและอาหารเสริมตามช่วงวัย จำนวน 41 คน</p> <p>7. เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย จำนวน 38 คน</p>

 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- ไม่พบปัญหาและอุปสรรค

 แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. การดูแลเด็กและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์	<p>1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม</p> <p>2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนหญิงได้เข้าถึง การบริการ การศึกษา และสวัสดิการสังคม</p>	<p>1. ส่งเสริมการดูแลเด็กและเยาวชนระยะตั้งครรภ์ (ฝากครรภ์/โภชนาการระยะตั้งครรภ์/การให้คำแนะนำขณะตั้งครรภ์)</p> <p>2. ส่งเสริมการดูแลเด็กและเยาวชนระยะคลอด</p> <p>3. ส่งเสริมการดูแลเด็กและเยาวชนหลังคลอด</p>	เด็กและเยาวชนหญิงได้รับการดูแลตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และเข้าถึงบริการการศึกษา สวัสดิการสังคม

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
		4. การจัดพื้นที่เฉพาะเพื่อเลี้ยงดูบุตรด้วยนมแม่หรือเลี้ยงดูทารก	
2. การดูแลเด็กปฐมวัย	เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและสวัสดิการสังคม	1. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคตามที่กำหนด 2. การดูแลการได้รับนมมารดาและอาหารตามวัย 3. การดูแลสุขภาพและการส่งเสริมพัฒนาการบุตร 4. การจัดการศึกษา	เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและสวัสดิการสังคม
3. พัฒนาทักษะความเป็นพ่อแม่	เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการเสริมสร้างทักษะในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	การให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยแก่เยาวชน	เด็กและเยาวชนได้รับการเสริมสร้างทักษะในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

10. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	เพื่อเป็นข้อมูลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของกรุงเทพมหานครของแต่ละปี ในระบบสารสนเทศของกรมกิจการเด็กและเยาวชนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	ประสานขอความร่วมมือให้โรงเรียนในสังกัดกรอกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลตาม	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 429 โรงเรียน ดำเนินการกรอกข้อมูลผลการประเมินตนเองผ่านระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนา

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		<p>มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตามกรอบเวลาที่กำหนด</p>	<p>เด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติของกรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยมีผลการประเมินตนเองในระดับดีมาก จำนวน 364 โรงเรียน และระดับดี จำนวน 65 โรงเรียน</p>
<p>2. การวางแผนขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของกรุงเทพมหานครทั้งในระดับยุทธศาสตร์และความยั่งยืนของระบบสารสนเทศ</p>	<p>1. เพื่อขับเคลื่อนการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาใช้ในบริบทโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565</p> <p>2. เพื่อให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถรอกข้อมูลการประเมินตนเองในระบบของกรุงเทพมหานคร จากนั้นจึงเชื่อมโยงข้อมูลที่กรมกิจการเด็กและเยาวชนต้องการจัดเก็บไปยังระบบเป็นการขจัดปัญหาการรอกข้อมูลไม่ได้เนื่องจากระบบล่มและเพื่อให้กรุงเทพมหานคร ในฐานะต้นสังกัด สามารถใช้ประโยชน์จากสารสนเทศดังกล่าวได้</p>	<p>1. บรรลุประเด็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยและมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นประเด็นยุทธศาสตร์หนึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) ซึ่งเป็นแผนระยะกลาง (6 ปี)</p> <p>2. ทหารือแนวทางแก้ไขปัญหากับระบบสารสนเทศกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยมีแผนปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร (SAR Online) ที่มีอยู่ให้ครอบคลุมรายการข้อมูลและ</p>	<p>1. มีการศึกษาข้อมูลและแนวปฏิบัติที่ดี จากหน่วยงานต้นแบบ เพื่อให้การนำมาตรฐานมาปฏิบัติในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควบคู่กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้อายุเดิม ตลอดจนแสวงหาแนวทางลดภาระความซ้ำซ้อนและภาระด้านเอกสารให้กับโรงเรียนมากที่สุด</p> <p>2. ความชัดเจนเกี่ยวกับบุคคลหรือหน่วยงานที่สามารถประสานงาน โดยเบื้องต้นทราบว่า กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้ปรับปรุงและพัฒนา ระบบ โดยมีหน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบ คือ สำนักงานพัฒนาดิจิทัล</p>

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		<p>การประเมินตนเองตามมาตรฐาน เพื่อให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถกรอกข้อมูลการประเมินตนเองในระบบของกรุงเทพมหานคร จากนั้นจึงเชื่อมโยงข้อมูลที่กรมกิจการเด็กและเยาวชนต้องการจัดเก็บไปยังระบบ</p>	
<p>3. โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและการดำเนินงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาข้าราชการครูผู้สอนระดับปฐมวัยให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยทั้ง 4 ด้าน 2. เพื่อส่งเสริมการนิเทศติดตามการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเป็นระบบ 3. เพื่อพัฒนาข้าราชการครูผู้สอนระดับปฐมวัยผู้สอนระดับปฐมวัยให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การทดลองและ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อบรมเชิงปฏิบัติการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้ผ่านการเล่นและธรรมชาติของการสืบเสาะเด็กปฐมวัย 2. นิเทศติดตามกระบวนการเรียนรู้ผ่านการเล่นและธรรมชาติของการสืบเสาะ และการทำงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย 3. นิเทศติดตามการจัดประสบการณ์ 6 กิจกรรมหลักและการประเมินพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการเรียนรู้ผ่านการเล่นและธรรมชาติของการสืบเสาะเด็กปฐมวัย และสามารถนำความรู้ไปออกแบบการจัดประสบการณ์ผ่านกิจกรรมการทดลองและการทำโครงการงานวิจัยการสืบเสาะเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ร้อยละ 90 เป็นไปตามเป้าหมายที่โครงการกำหนด 2. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่ได้รับการนิเทศติดตาม

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
	<p>โครงการวิจัยจักรสืบเสาะให้กับเด็กปฐมวัย</p> <p>4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการตามแนวทางการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยและเข้ารับการประชุมระดับเพื่อรับตราบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย</p>	<p>4. ประชุมประเมินโครงการวิจัยจักรสืบเสาะของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร</p> <p>5. ประชุมเข้ารับตราพระราชทานรับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย</p>	<p>กระบวนการเรียนรู้ผ่านการเล่นและธรรมชาติของการสืบเสาะและการดำเนินงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไปร้อยละ 87 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด</p> <p>3. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยได้รับการนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์ 6 กิจกรรมหลักและการประเมินพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัยมีผลการนิเทศติดตามระดับคุณภาพดีขึ้นไปร้อยละ 85 เป็นไปตามที่โครงการกำหนด</p> <p>4. โรงเรียนได้รับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยครั้งที่ 3 ร้อยละ 64.80 สูงกว่าเป้าหมายของโครงการกำหนด</p> <p>5. การประชุมเข้ารับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย</p>

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
			<p>ระยะเวลา เดือน กรกฎาคม-สิงหาคม 2564 เลื่อนออกไป อย่างไม่มีกำหนด เนื่องจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)</p> <p>6. อยู่ระหว่าง การจัดส่งป้าย บ้านนักวิทยาศาสตร์ น้อย ให้กับโรงเรียน ที่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน</p>
<p>4. กิจกรรมประเมิน กระบวนการประเมิน พัฒนาการและ การเรียนรู้ เด็กปฐมวัย</p>	<p>1. เพื่อติดตามการ กระบวนการวัดและ ประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยของ ครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร หลังการเข้ารับ การอบรมตามโครงการ พัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาในระดับปฐมวัย</p> <p>2. เพื่อประเมินผล การดำเนินการ วัดและประเมิน พัฒนาการและ การเรียนรู้ของ เด็กปฐมวัยของ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่เปิดทำการสอน ระดับปฐมวัย</p>	<p>ระยะที่ 1 ดำเนินการ ติดตามการ จัด ประเมินผล และการวัดประเมินผล พัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อ ขออนุมัติกิจกรรม 2. ประชุมจัดเตรียม เครื่องมือในการ ติดตามการติดตามโดย กลุ่มงานแผนและ นโยบายและ การบริหารการศึกษา 3. กำหนดแนวทาง และสร้างความ เข้าใจให้กับ ศึกษานิเทศก์ในการ ติดตามการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการ ศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ รับความรู้ ความเข้าใจ มีความ สามารถในการประเมิน พัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็กได้ 2. โรงเรียนมีกระบวนการ ประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ที่มีประสิทธิภาพ 3. ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานองค์กรอื่น มีความเชื่อมั่นใน คุณภาพของ การจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		<p>4. การนิเทศติดตามกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หลังการเข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและการดำเนินงานบ้านนักวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ของครูผู้สอน ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายการศึกษา และศึกษานิเทศก์</p> <p>5. ศึกษานิเทศก์ติดตามประเมินการจัดประสบการณ์พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย พร้อมสรุปผลการประเมินรายงานผู้รับผิดชอบกิจกรรม</p>	<p>4. ข้อมูลสารสนเทศการจัดการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถนำไปใช้ประกอบอ้างอิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		<p>ระยะที่ 2 ดำเนินการประเมินคุณภาพการดำเนินงานด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยมีรายละเอียดดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกระบวนการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัย 2. สร้างเครื่องมือแบบประเมิน และแนวทางการประเมินกระบวนการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัย 3. ประสานงานส่งคำสั่งเพื่อแจ้งคณะกรรมการประเมินกระบวนการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัยรับทราบและเข้าร่วมประชุม 4. จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อสร้างความเข้าใจ กรอบและเกณฑ์การประเมินกระบวนการประเมินพัฒนาการ 	

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		<p>และการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยให้รับทราบ เป็นแนวปฏิบัติ ทิศทางเดียวกัน</p> <p>5. คณะกรรมการ ดำเนินการ ประเมินคุณภาพ การดำเนินงาน ด้านการประเมิน พัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็ก ปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดทำการสอน ในระดับปฐมวัย โดยศึกษานิเทศก์ ประจำโรงเรียน ใช้แบบประเมิน ที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สร้างขึ้น</p>	
<p>5. การขับเคลื่อน การนำมาตรฐาน สถานพัฒนา เด็กปฐมวัย แห่งชาติมาใช้กับ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร</p>	<p>เพื่อขับเคลื่อนการนำ มาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาใช้กับโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร</p>	<p>1. ศึกษา เปรียบเทียบ ความแตกต่าง ระหว่างมาตรฐาน สถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ กับมาตรฐาน การศึกษาระดับ ปฐมวัยของกระทรวง ศึกษาธิการ วิเคราะห์ เครื่องมือในการ เก็บข้อมูล แนวทาง การเก็บร่องรอย หลักฐาน</p>	<p>ทราบผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย และนำ มาเป็นข้อมูลในการ พิจารณาต่อคณะ กรรมการพิจารณา การนำมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติมาใช้ใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพ มหานครในปี 2565</p>

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
		2. จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการนำมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาใช้ 3.หารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน 4. ศึกษาดูงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	

 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1) ระบบฐานข้อมูลที่ใช้บันทึกเกิดการขัดข้อง เนื่องจากมีผู้เข้าใช้งานทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้การบันทึกเกิดความล่าช้า

2) กระบวนการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของคณะกรรมการ ประกอบไปด้วย หัวหน้าฝ่ายการศึกษา ศึกษานิเทศก์ เจ้าหน้าที่บริการสาธารณสุข ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นเขตพื้นที่สีแดงของการแพร่ระบาด

3) การปรับเปลี่ยนแนวทางการประเมินในรูปแบบออนไลน์ อาจไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเป็นเชิงประจักษ์ ในกรณีที่เป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่สีแดงของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

4) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และการไม่ได้รับงบประมาณดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จึงมีความจำเป็นต้องปรับกรอบเวลา และวิธีดำเนินการตามแผน

แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาใช้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร	เพื่อประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมาใช้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และหาข้อสรุปการดำเนินการ	1. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ 2. จัดประชุมหารือการนำมาตรฐานมาใช้ 3. ประกาศใช้มาตรฐาน	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย 2. ศึกษานิเทศก์ 3. ผู้เกี่ยวข้อง
2. โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	1. เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการ ครูผู้สอน ระดับปฐมวัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	1. การอบรมเชิงปฏิบัติการสถานศึกษาต้นแบบการพัฒนาศักยภาพสร้างความรอบรู้ครูผู้ดูแลเด็กด้านเด็กปฐมวัยสร้างความรอบรู้ด้วยหลัก 4D และการประเมินเพื่อเฝ้าระวังการติดตามการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยด้วย	1. ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความเข้าใจในแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติระดับดีขึ้นไป

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
	<p>2. เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์สร้างความรอบรู้ครูผู้ดูแลเด็กด้วยหลัก 4D และการเฝ้าระวังการประเมินการเจริญเติบโตด้วยการใช้เครื่องมือ DSPM</p> <p>3. เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีความพร้อมตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ</p> <p>4. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย 5 ด้าน สมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ</p>	<p>เครื่องมือ DSPM ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร</p> <p>ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในสำนักงานเขตบางซื่อและสำนักงานเขตบางเขน จำนวน 50 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 8 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษา จำนวน 2 คน รวม 60 คน จำนวน 2 วัน โดยระบบออนไลน์</p> <p>2. อบรมเชิงปฏิบัติการแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินเพื่อเฝ้าระวังการติดตามเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยด้วยเครื่องมือ DSPM ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้กับครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 429 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 8 คน จำนวน 1 วัน โดยระบบออนไลน์</p>	<p>2. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีทักษะการจัดประสบการณ์และการประเมินเพื่อเฝ้าระวังการติดตามเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติระดับดีขึ้น</p> <p>3. โรงเรียนมีความพร้อมรับการนิเทศติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติระดับดีขึ้น</p>

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
		<p>3. การนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์ การพัฒนาศักยภาพ สร้างความรอบรู้ ครูผู้ดูแลเด็กด้าน เด็กปฐมวัย สร้างความรอบรู้ ด้วยหลัก 4D และการประเมิน เพื่อเฝ้าระวัง การติดตาม การเจริญเติบโต ของเด็กปฐมวัย ด้วยเครื่องมือ DSPM ตามมาตรฐาน สถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร</p> <p>4. การประชุมการนิเทศ ติดตามการเตรียม ความพร้อม ตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ศึกษานิเทศก์ จำนวน 60 คน</p>	

11. สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
การส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	พิจารณาและจัดสรรงบประมาณหมวดวัสดุในการยกระดับและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน กรุงเทพมหานคร เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	พิจารณาและจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน กรุงเทพมหานคร และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในพื้นที่ 23 สำนักงานเขตที่มีศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
	เพื่อส่งเสริมอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในการดูแลเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก จำนวน 284 ศูนย์	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็กที่เข้าร่วมอบรมมีความรู้ เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและสามารถเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่สีแดงเข้มซึ่งไม่สามารถจัดการอบรมบางอย่างตามที่กำหนดได้

แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
การส่งเสริมพัฒนาการ เด็กก่อนวัยเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	พิจารณาและจัดสรร งบประมาณหมวดวัสดุ ในการยกระดับและ พัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพเข้าสู่ เกณฑ์มาตรฐาน กรุงเทพมหานคร เป็นไปตามมาตรฐาน สถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ	พิจารณาและจัดสรร งบประมาณให้กับ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อน วัยเรียนกรุงเทพมหานคร	เพื่อยกระดับและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานครให้มี คุณภาพและเป็นไปตาม มาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ
	เพื่อส่งเสริมอาสาสมัคร ผู้ดูแลเด็กในการดูแล เฝ้าระวังและส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กับอาสาสมัคร ผู้ดูแลเด็ก	อาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก ที่เข้าร่วมอบรม มีความรู้ เรื่องการส่งเสริม พัฒนาการเด็กและ สามารถเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัย

12. เมืองพิทยา

ผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. โครงการสร้างสรรค์สื่อ การเรียนรู้	เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ครูปฐมวัย และเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 2 ศูนย์และ โรงเรียนสังกัดเมืองพิทยา 1-10 มีความรู้ความเข้าใจ และใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม	1. สํารวจความต้องการ ด้านการจัดการสื่อ การเรียนรู้ พร้อมเสนอ โครงการเพื่อขอ อนุมัติ 2. จัดทำคำสั่งให้ครูผู้ดูแล เด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ครูปฐมวัย และเจ้า หน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้ง 2 ศูนย์และโรงเรียน สังกัดเมืองพิทยา 1-10 เข้ารับการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ โครงการสร้างสรรค์สื่อ การเรียนรู้	งจัดโครงการ เนื่องจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
2. โครงการประกัน คุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเมืองพิทยา	เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ครูปฐมวัย มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพ ตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ	1. สํารวจความต้องการ ด้านการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมเสนอโครงการ เพื่อขออนุมัติ 2. จัดทำคำสั่งเข้ารับ การอบรมครู	ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแล เด็ก ครูปฐมวัย โรงเรียน สังกัดเมืองพิทยา 1-10 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ

 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐาน
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- ไม่พบปัญหาและอุปสรรค

 แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนตามมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1. โครงการสร้างสรรค์ สื่อการเรียนรู้	เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ครูปฐมวัย และเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องทั้ง 2 ศูนย์ และโรงเรียนสังกัด เมืองพัทยา 1-10 มีความรู้ความเข้าใจ และใช้สื่อได้อย่าง เหมาะสม	1. สืบหาความต้องการ ด้านการจัดการสื่อ การเรียนรู้ พร้อมเสนอ โครงการเพื่อขอ อนุมัติ 2. จัดทำคำสั่งให้ครูผู้ดูแล เด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแล เด็ก ครูปฐมวัย และ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้ง 2 ศูนย์และโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา 1-10 เข้ารับการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ โครงการสร้างสรรค์ สื่อการเรียนรู้	ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก ครูปฐมวัย และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้ง 2 ศูนย์ และโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา 1-10
2. โครงการประกัน คุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเมืองพัทยา	เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ครูปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพ ตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ	1. สืบหาความต้องการ ด้านการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมเสนอโครงการ เพื่อขออนุมัติ 2. จัดทำคำสั่งเข้ารับ การอบรม	ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก ครูปฐมวัย และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้ง 2 ศูนย์ และโรงเรียน สังกัดเมืองพัทยา 1-10

ข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

1. ควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบสารสนเทศการพัฒนาศูนย์ปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) ให้กับหน่วยงานระดับพื้นที่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบ และสามารถกำกับ ติดตาม ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาในการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีความชัดเจนในการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในการจัดการศึกษา อีกทั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเอกชนมีข้อจำกัดด้านบุคลากร ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน
3. หน่วยงานหลักที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษามีคุณภาพและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน
4. ควรมีสื่อหรือกิจกรรมในการสร้างความรับรู้และความสนใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติให้แก่หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อถ่ายทอดให้บุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ตระหนักและนำสู่การปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง
5. หน่วยงานส่วนกลางควรสนับสนุนงบประมาณบูรณาการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และงบประมาณบูรณาการทั้ง 4 กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจนและไม่ทับซ้อนกัน การจัดทำฐานข้อมูลจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยเพื่อการใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันและลดความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน
7. ควรมีการรวบรวมองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติไว้เป็นแหล่งเดียวกันเพื่อการใช้ประโยชน์
8. ควรติดตามผลของเด็กที่อยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ได้มาตรฐานในระยะยาว เช่น พัฒนาการ ความฉลาดทางอารมณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ

9. ควรจัดสรรบุคลากรด้านการศึกษาและสาธารณสุขในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ในถิ่นทุรกันดาร

10. ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติทุกปี เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

11. ควรมีการประสานความร่วมมือด้านระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย
ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อลดภาระการนำเข้าข้อมูลซ้ำซ้อนของผู้ปฏิบัติงาน และสามารถนำข้อมูล
ไปใช้ในการประเมินคุณภาพการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12. ควรเพิ่มทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากร
ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยแห่งชาติและการจัดการศึกษาปฐมวัย

บทที่ 5

ผลการถอดบทเรียนการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติที่ดี (Good practice)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุข

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุข ตั้งอยู่ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) มีจำนวนห้องเรียน 2 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 40 คน และจำนวนผู้ดูแลเด็ก 2 คน โดยมี นายสวาสดี ปัญญา ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง เป็นผู้บริหารการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สภาพบริบทและความท้าทาย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุข ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยใหญ่ ปกาเกอญอ ละว้า และม้ง ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่อ แต่ได้รับความขัดแย้ง และประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุขมีการวางแผนและดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับ

บริบทของเด็ก เน้นให้ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กและพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ อย่างรอบด้าน และให้ผู้ดูแลอาคารสถานที่ สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นทั้งหมด เนื่องจากไม่มีนักการภารโรง

ผู้ดูแลเด็กทั้งหมดมีวุฒิกศศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาสมรรถนะ เช่น การศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการฝึกอบรมด้านอื่นตามความสนใจที่สามารถนำมาประยุกต์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กได้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุขร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการตรวจสุขภาพและรักษาโรคให้เด็ก รวมทั้งร่วมมือกับผู้ดูแลเด็กในการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ เช่น การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การดูแลสุขภาพสะอาดร่างกาย การรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ การเล่นอย่างปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดี ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ มาช่วยกันให้ความรู้แก่เด็กในการประกอบอาชีพ การประกอบอาหาร การเรียนรู้ในชุมชน ฯลฯ

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวงมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุขนำหลักสูตรสถานศึกษาไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบท โดยให้ผู้ดูแลเด็กนำหลักสูตรสถานศึกษาไปเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง โดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษากับบริบทของชุมชน ทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี และอาชีพของคนในชุมชน

นอกจากนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุขมีการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เพื่อยกระดับคุณภาพเด็กให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนา โดยมีการจัดทำโครงการยกระดับคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาร่วมกับครอบครัวและชุมชน

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันติสุขมีรูปแบบการบริหารงานแบบรวมศูนย์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง แต่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรพัฒนาการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาที่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้ด้วยการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานการพัฒนาควบคู่กับการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อการดำรงชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กอย่างมีคุณภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่ ตั้งอยู่ตำบลท่าหมอไพร่ อำเภอนะนิงจังหวัดสงขลา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) มีจำนวนห้องเรียน 3 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 77 คน จำนวนครูปฐมวัย 1 คน และจำนวนผู้ดูแลเด็ก 7 คน โดยมีนางเสาวภา ทองคง ครูทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สภาพบริบทและความท้าทาย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่ไม่มีผู้บริหารที่ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยตรง แต่มีครูทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่สามารถบริหารจัดการได้ดี มีการกำหนดภาระงานและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวุฒิด้านศึกษาศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา รู้จักเด็กและผู้ปกครองในชุมชนทุกคน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พร้อมกับปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนาที่เด็กนับถือ ส่งเสริมและวัด

ความรู้ของเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อ เช่น กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่มีการรณรงค์การสวมหมวกนิรภัย ในการมารับส่งบุตรหลานให้ทั้งเด็กและผู้ปกครอง มีบัตรรับส่งเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อความปลอดภัย มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สาธิต และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยให้ครูและเด็ก และ ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ

ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่วันพ่อ กิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมการประกอบอาหาร กิจกรรม การปฐมนิเทศ และมีคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มาจากตัวแทนในชุมชน

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไพร่ควรมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีคุณสมบัติและคุณสมบัติมาทำหน้าที่บริหารจัดการโดยตรง เพื่อให้ครูและผู้ดูแลเด็กสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาเด็กได้เต็มศักยภาพ ควรมีการเจรจาตกลงในเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน เพื่อรักษามาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไป ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อีกทั้งควรสร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงาน และ องค์กรต่าง ๆ โดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจนและถือเป็นแนวปฏิบัติได้

โรงเรียนวัดใสประดู่

โรงเรียนวัดใสประดู่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านใสประดู่ ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนห้องเรียนเฉพาะระดับปฐมวัย 2 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 24 คน และ จำนวนครูปฐมวัย 1 คน (ครูอัตราจ้าง) โดยมีนางสาวกรวิกา หนูอนันต์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

สภาพบริบทและความท้าทาย

โรงเรียนวัดไผ่ประดู่มีปัญหาจำนวนครูไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก จึงแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการรวมชั้นเรียนด้วยการนำเด็กทั้ง 2 ชั้นเรียนมาเรียนร่วมกัน และใช้สื่อและแผนการเรียนการสอนแยกตามระดับชั้นเรียน อีกทั้งมีการจัดให้ครูวิทยากรมาช่วยสอนเสริมในรายวิชาที่ครูไม่มีความชำนาญ เช่น วิชาศิลปะ ส่งผลให้ผลการเรียนรู้ของเด็กมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและบรรลุตามเป้าหมาย

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

โรงเรียนวัดไผ่ประดู่มีการบริหารจัดการที่ดี นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนอื่น เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดทำสื่อการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่นของเด็กได้อย่างหลากหลาย มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนอย่างชัดเจน เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาระดับปฐมวัย

ครูมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง ทำงานอย่างเป็นระบบและเข้มแข็ง และได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดี อีกทั้งโรงเรียนยังผลักดันและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง โดยให้ครูได้เลือกหลักสูตรอบรมออนไลน์ตามวิชาเอกหรือตามความสนใจจากหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนวัดไผ่ประดู่มีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านให้เหมาะสมกับวัยโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้เลือกเล่นและลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย โดยบูรณาการกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน (BBL : Brain based learning) และการสอนแบบโครงการ (Project approach)

นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและประเมินพัฒนาการเด็ก ประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กตามความเหมาะสมและเต็มศักยภาพต่อไป

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

โรงเรียนวัดไผ่ประดู่ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ให้ครบทุกชั้นเรียน ควรจัดสรรอัตรากำลังครูให้เหมาะสมเพื่อให้ครูได้ทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูมีวัฒนธรรมการทำงานแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรม

และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนให้มากขึ้น และให้เด็กได้สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคมและชุมชนได้อย่างภาคภูมิใจ และส่งเสริมให้มีการดูแลสุขภาพของเด็กให้ถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยการประสานหน่วยงานสาธารณสุขมาให้ความรู้ ทั้งครูและผู้ปกครอง

โรงเรียนบ้านหัวบึง

โรงเรียนบ้านหัวบึง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านหัวบึง ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนห้องเรียนเฉพาะระดับปฐมวัย 1 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 9 คน และจำนวนครูปฐมวัย 1 คน โดยมีนางสาวอัมพวัน กองพันธ์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

สภาพบริบทและความท้าทาย

โรงเรียนบ้านหัวบึงเป็นโรงเรียนวิถีพุทธและโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีคณะกรรมการสถานศึกษาจากทุกภาคส่วนในชุมชน และร่วมมือกันจัดการศึกษาโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของเด็กเป็นสำคัญ และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

โรงเรียนบ้านห้วยบึงดำเนินการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยใช้ระบบ MIS เชื่อมต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย คือ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยและมีการกำกับติดตามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาโรงเรียน

ครูมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาระดับปฐมวัย มีประสบการณ์และเป็นมืออาชีพ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ อีกทั้งอัตราส่วนระหว่างครูต่อเด็กมีความเหมาะสม ครูสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง

โรงเรียนบ้านห้วยบึงมีการประสานความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ใหญ่ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการตรวจพัฒนาการเด็ก และมีครูระดับประถมศึกษาช่วยดูแล อีกทั้งมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพร่างกาย

เด็กได้รับการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ได้รับการดูแลความปลอดภัยในการเล่นของเด็ก ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ และเหมาะสม ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับครูหรือเพื่อนด้วยกัน มีการใช้สื่อของจริงและรูปภาพประกอบในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อีกทั้งโรงเรียนยังเน้นการพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ ภายใต้อัตลักษณ์วัฒนธรรมของเด็ก เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้วัดและมีการส่งเสริมให้เด็กเรียนกับนักเรียนที่วัดบ่อยครั้ง

นอกจากนี้ โรงเรียนบ้านห้วยบึงเน้นการจัดการปัญหาตัวเด็กเป็นรายบุคคล และทุกคนร่วมกันรับรู้โดยโรงเรียนจะรายงานผลการดำเนินงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กร่วมกัน ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

โรงเรียนบ้านห้วยบึงควรมีกระบวนการสอบถามและติดตามเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน อุปกรณ์สนามเด็กเล่น ห้องเรียน เพื่อการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามตัวชี้วัดของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และควรมีการติดตามพัฒนาการของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการแต่ละช่วงวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว ตั้งอยู่ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว สังกัดกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 10 คน และจำนวนผู้ดูแลเด็ก 3 คน โดยมีนายแพทย์สุรสิทธิ์ จิตรพิทักษ์เลิศ เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สภาพบริบทและความท้าทาย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้วตั้งอยู่บริเวณพื้นที่แผดของเจ้าหน้าที่ ให้บริการดูแลเด็กในพื้นที่และบุตรหลานของเจ้าหน้าที่ มีสูติแพทย์และกุมารแพทย์เข้ามาช่วยดูแลเด็ก และมีการคัดเลือกผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นผู้ที่มีใจรักเด็ก แต่ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลเด็ก ขาดพื้นฐานในการจัดทำรายงานการประเมินเด็กรายบุคคล นอกจากนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีปัญหาการส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรม เนื่องจากผู้ดูแลเด็กเป็นพนักงานตามสัญญาจ้างรายเดือนหรือรายปี

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้วเน้นการบริหารจัดการด้านสุขภาพและโภชนาการ ส่งเสริมให้ลูกสุขลักษณะ มีระบบดูแลช่วยเหลือเด็ก หากพบเด็กมีปัญหาสุขภาพจะแจ้งให้หัวหน้างานซึ่งเป็นนักวิชาการทราบ และจะประสานกับผู้ปกครองทันที และหากพบเด็กมีปัญหาสุขภาพมากกว่า 2 คน ศูนย์เด็กเล็กจะปิดทำการทันที

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้วมีระบบคัดกรองพัฒนาการเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน 5 ด้าน ประกอบด้วย การเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา และการช่วยเหลือตนเองและสังคม มีการตรวจทันตกรรมและการป้องกันโรคโควิด-19 มีการตรวจเด็กก่อนเข้าเรียนทุกวัน และให้ผู้ปกครองคนเดิมมารับ-ส่งเด็ก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เด็กทุกคนมีพัฒนาการเป็นไปตามเกณฑ์ทุกด้าน มีการจัดการเรียนการสอน

แบบคละชั้น ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กตามช่วงอายุและความสามารถของเด็กแต่ละคน

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้วควรพัฒนาอาคารสถานที่ให้เป็นสัดส่วน จัดสรรพื้นที่ให้ถูกหลักการใช้งาน และจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม เช่น สนามเด็กเล่น มุมประสบการณ์ ฯลฯ เน้นกระบวนการเรียนรู้ภายในศูนย์เด็กเล็ก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และแบ่งห้องเรียนให้เป็นไปตามช่วงวัย ควรคัดเลือกผู้บริหาร ครู/ผู้ดูแลเด็กที่มีวุฒิการศึกษา เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ควรส่งเสริมให้ครู/ผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือส่งครู/ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กปฐมวัย และควรมีคู่มือสำหรับครู/ผู้ดูแลเด็กในการให้ความรู้ และดูแลเด็กปฐมวัย

สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3

สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3 ตั้งอยู่ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีจำนวนห้องเรียน 4 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 80 คน และจำนวนผู้ดูแลเด็ก 12 คน โดยมีแพทย์หญิงศรินนา แสงอรุณ เป็นผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 3 และบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สภาพบริบทและความท้าทาย

สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3 เป็นต้นแบบของการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในเครือข่ายพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เพื่อพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีโครงการขยายพื้นที่เพื่อรองรับต่อความต้องการของผู้ปกครองที่เพิ่มขึ้น

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3 มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน คือ พัฒนาการสมวัย สูงดีสมส่วน ปลอดภัย ปลอดภัย ให้บริการดูแลสุขภาพและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบครบวงจร โดยดำเนินการแบบสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล ครู นักกิจกรรมบำบัด และนักโภชนาการ

ผู้ดูแลเด็กเป็นพนักงานกระทรวงสาธารณสุขและพนักงานสัญญาจ้าง มีอัตราส่วนของจำนวนผู้ดูแลเด็กต่อจำนวนเด็กอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากช่วงอายุของเด็ก มีการส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กและการจัดทำสื่อ ซึ่งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมปีละ 2 ครั้ง

เด็กทุกคนและผู้ปกครองที่มารับ-ส่ง ต้องได้รับการคัดกรองโรคโควิด-19 โดยการวัดอุณหภูมิและล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น มีการจัดให้วิสัญญีแพทย์และพยาบาลมาอบรมให้ความรู้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ซึ่งเป็นการอบรมภาคทฤษฎีก่อนปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเตรียมป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นและให้เด็กมีความปลอดภัยที่สุด

สภาพแวดล้อมภายนอกมีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อเด็ก จัดให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามที่มีความสะอาด ปลอดภัย ไม่ชำรุด ไม่มีสิ่งกีดขวางที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก สภาพแวดล้อมภายในมีการจัดห้องแบ่งตามช่วงอายุของเด็ก ประกอบด้วย ห้องตัวมดเตี้ยม ช่วงอายุระหว่าง 3 เดือน -1 ปี ห้องตามตอบ ช่วงอายุระหว่าง 1-2 ปี ห้องตามตอบ ช่วงอายุระหว่าง 2-3 ปี และห้องเตรียมตัว ช่วงอายุระหว่าง อายุ 3-4 ปี อีกทั้งแต่ละห้องมีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่อาจเกิดจากการเล่นของเด็ก และมีสภาพอากาศถ่ายเทได้สะดวก

การส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ของเด็กมีการบันทึกการดูแลเด็กเป็นรายวันเพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ มีการตรวจพัฒนาการเด็กโดยได้รับความร่วมมือจากแพทย์ หากพบปัญหาพัฒนาการของเด็ก แพทย์จะให้ความรู้กับผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง หลังจากนั้นจะส่งต่อเพื่อทำการรักษาต่อไป ส่งเสริมให้เด็กในแต่ละช่วงอายุมีกิจกรรมเพลงเข้าจังหวะเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ

จัดให้มีทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีแปลงสาธิตเกษตร เพื่อให้เด็กทดลองปลูกผักด้วยตนเอง และได้เรียนรู้ธรรมชาติรอบ ๆ ตัว ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง และจัดให้มีเครื่องเล่นสนามสีสันสดใสหลากหลายรูปแบบ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก-มัดใหญ่ให้แก่เด็กในแต่ละช่วงอายุ

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีระบบการส่งต่อที่ต่อเนื่องระหว่างเด็กแรกเกิด- อายุ 2 ปี และเด็กอายุ 3 ปี - อายุ 6 ปี โดยใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการ เพื่อใช้ข้อมูลในการพัฒนาเด็ก และสามารถประสานเชื่อมโยงความร่วมมือการพัฒนาเด็กร่วมกับผู้ปกครอง โดยยึดเด็กเป็นสำคัญและเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านการเล่นและประสบการณ์จริง โดยสามารถสื่อสารและให้ความรู้ความเข้าใจตามหลักวิชาการและการสะท้อนผลข้อมูลเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

สถานรับเลี้ยงและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์อนามัยที่ 3 นครมีระบบการส่งต่อเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1) โดยประสานความร่วมมือการพัฒนาเด็กกับเครือข่ายสถานศึกษาในพื้นที่เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และส่งต่อการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล

สยามซิลเดรนแคร์

สยามซิลเดรนแคร์ ตั้งอยู่ซอยรัชดาภิเษก 46/1 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ภายใต้การกำกับดูแลของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 40 คน และจำนวนผู้ดูแลเด็ก 14 คน โดยมีนางนพพร โชติศุภราช เป็นผู้บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สภาพบริบทและความท้าทาย

สยามซิลเดรนแคร์มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพลักษณะเหมือนบ้าน มีสนามเด็กเล่น และมีห้องเรียนปรับอากาศทุกห้อง อีกทั้งมีเด็กพิเศษที่ดำเนินการดูแลและเรียนร่วมกับเด็กปกติ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กพิเศษ ซึ่งจะดีกว่าการแยกออกจากเด็กกลุ่มปกติ นอกจากนี้ การให้บริการและการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับความพึงพอใจจากผู้ปกครอง และเด็กเป็นอย่างดี ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นผู้มีส่วนร่วมทุกคนได้รับรู้และพูดคุยแลกเปลี่ยน ร่วมกัน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

สยามซิลเดรนแคร์ให้บริการดูแลเด็ก 3 โปรแกรมตามช่วงอายุ ประกอบด้วย 1) Infant and Toddler เด็กอ่อน (0-1 ปี) และเตาะเตาะ (1-2 ปี) 2) เตรียมอนุบาล (2-3 ปี) และอนุบาล และ 3) Evening Care ให้บริการดูแลเด็กหลังเลิกเรียน ผู้ดูแลเด็กทำงานร่วมกันมาเกือบ 20 ปี มีวุฒิ การศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยและมีประสบการณ์การดูแลเด็กมาอย่างยาวนาน ทุกคน ได้รับสวัสดิการประกันสังคม อีกทั้งมีครูต่างประเทศเข้ามาสอนภาษาในชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะ ทางภาษากับเจ้าของภาษาโดยตรง

การส่งเสริมสุขภาพ มีแพทย์ประจำในการตรวจสุขภาพเด็กเดือนละ 1 ครั้ง มีการบันทึกสุขภาพ ของเด็กเป็นรายบุคคลและใช้สื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลานร่วมกัน ในแต่ละวันจะมีการบันทึกภาพการตรวจร่างกายของเด็กเมื่อเข้ามาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและก่อนกลับบ้าน เพื่อตรวจสอบความปกติของสุขภาพและร่องรอยของร่างกาย

การดำเนินงานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีการวัดอุณหภูมิและบันทึก ข้อมูลเป็นรายวัน มีการทำความสะอาดสถานที่และห้องกิจกรรมต่าง ๆ มีการสื่อสารกับผู้ปกครอง กลุ่มเสี่ยงหรือเจ็บป่วย เพื่อการดูแลเด็กที่บ้านอย่างเหมาะสม

การจัดอาหารหลักและอาหารว่างเป็นไปตามหลักโภชนาการ มีการสื่อสารรายการอาหาร ถึงผู้ปกครองเป็นรายวัน มีข้อมูลอาหารของเด็กแต่ละห้องและรองรับกรณีเด็กแพ้อาหาร และเก็บ รวบรวมข้อมูลไว้อย่างรัดกุม มีการบันทึก ภาพถ่าย โดยสื่อสารให้แก่ผู้ปกครองได้รับรู้เกี่ยวกับ พฤติกรรมการรับประทานอาหาร เพื่อร่วมกันส่งเสริมหรือปรับพฤติกรรมของเด็ก

นอกจากนี้ สยามซิลเดรนแคร์มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กและให้ การดูแลอย่างอบอุ่น เช่น การจัด Evening Care ก่อนผู้ปกครองรับกลับบ้าน การสอนภาษา ต่างประเทศ ฯลฯ

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

การบริการความปลอดภัยในกรณีเด็กเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ ต้องพร้อมส่งต่อสถานพยาบาล เพื่อเข้ารับการรักษาให้ทันที

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน 2

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน 2 ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านตีนตก ตำบลเขาใจดี อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีจำนวนห้องเรียนเฉพาะระดับปฐมวัย 2 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 30 คน จำนวนครูปฐมวัย 1 คน และจำนวนผู้ดูแลเด็ก 1 คน โดยมีพันตำรวจตรีเกษณัฐ สุวรรณสินธุ์ เป็นครูใหญ่

สภาพบริบทและความท้าทาย

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน 2 ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ขาดความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานในการจัดการศึกษา จึงได้มีการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ภายใต้ข้อจำกัด อีกทั้งเด็กใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นหลัก จึงส่งผลให้เกิดปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน 2 จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยได้รับการดูแลช่วยเหลือและติดตามผลการดำเนินงานจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีการใช้สื่อทางโทรทัศน์ช่วยจัดการเรียนการสอน มีอาคารชั้นเดียวจำนวน 2 ห้อง สำหรับจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยโดยเฉพาะ อีกทั้งมีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามบริเวณข้างอาคาร

ครูมีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ส่วนผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพไม่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย แต่สามารถใช้ภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารกับเด็กได้ ครูใหญ่ซึ่งเป็นตำรวจตระเวนชายแดนมีภาวะความเป็นผู้นำและมีความเข้มแข็งต่อความยากลำบาก สามารถประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กในพื้นที่ห่างไกลได้เป็นอย่างดี เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่

เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล จึงได้มีการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ จำนวน 8 โครงการ ได้แก่ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมโภชนาการ และสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ โครงการฝึกอาชีพ โครงการส่งเสริมสหกรณ์ และโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เน้นการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านในลักษณะบูรณาการ และด้วยข้อจำกัดของครูและผู้ดูแลเด็กจึงได้มีการลองผิดลองถูกในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยยึดคู่มือและหนังสือเรียนเป็นหลัก ให้ความสำคัญกับพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร และเน้นกระบวนการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน และการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้กับเด็ก ด้วยระบบการทำงานแบบกลุ่มและระบบพี่สอนน้อง

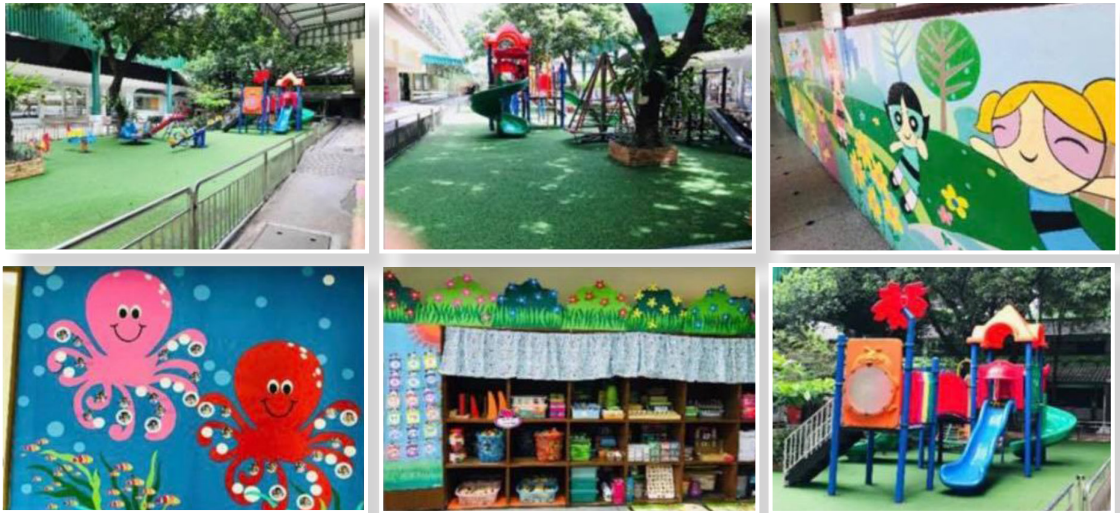
การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป มีครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการปรับตัวของเด็กก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ส่วนใหญ่เด็กจะเข้าเรียนต่อระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเดิม

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียน ควรจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอ ตลอดจนพัฒนาครู/ผู้ดูแลเด็กให้มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย และควรมีการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามความจำเป็น

โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล)

โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) ตั้งอยู่ถนนประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีจำนวนห้องเรียนเฉพาะระดับปฐมวัย 18 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย 360 คน จำนวนครูปฐมวัย 18 คน และจำนวนผู้ดูแลเด็ก 18 คน โดยมีนายชนะ สันติสวัสดิ์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

สภาพบริบทและความท้าทาย

โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน มีการวางแผนและดำเนินการพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการชั้นเรียนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ

จุดเด่นหรือจุดแข็ง

ครูมีวุฒิการศึกษาด้านวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยทุกคน และได้รับการอบรมพัฒนาตนเองและพัฒนาเด็กเป็นระยะ ๆ ตามแผนการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร โดยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูปฐมวัยอยู่เสมอ อีกทั้งครูสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง จัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

โรงเรียนจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็ก จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม และปลอดภัย ใฝ่ระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตรวจสอบสภาพอนามัยของเด็กเป็นประจำและมีการบันทึกภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้เด็กรับประทานอาหารที่ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอและส่งเสริมพฤติกรรมมารยาทที่เหมาะสม

โรงเรียนจัดกิจกรรมกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมเด็กก่อนจากบ้านเข้าสู่โรงเรียน และจัดกิจกรรมช่วงปฐมวัยเทคโนโลยีให้เด็กได้ปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร ส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กส่วนใหญ่ที่สำเร็จการศึกษา ระดับชั้นอนุบาลจะเข้าเรียนต่อระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเดิม

โรงเรียนจัดบริการให้เด็กดูแลช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ สุขภัณฑ์ การดูแลความสะอาด และการป้องกันตนเองในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ต้องสวมหน้ากากอนามัย และใช้เจลล้างมือหรือสบู่ทำความสะอาด ตลอดจนการเว้นระยะห่างที่เหมาะสม และให้ผู้ปกครองมารับเอกสารที่โรงเรียน เมื่อเด็กไม่สามารถเดินทางมาโรงเรียนได้ เพื่อป้องกันการระบาด

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ควรพัฒนาครูปฐมวัยในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และพัฒนากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และความสามารถในการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล

บทที่ 6

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักการ

การพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำเป็นต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วม โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพตามธรรมชาติของนักเรียนอย่างรอบด้านในสภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย ผ่านการเรียนรู้ปนเล่น เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์สังคมในศตวรรษที่ 21 มีหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1. การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
3. การให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างอิสระและพัฒนาการคิดและจินตนาการ
4. การจัดการเชิงพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามบริบทสังคมและวัฒนธรรม
5. การติดตาม ทบทวน และสะท้อนคิดการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการวิจัย
6. การมุ่งความสำเร็จในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองดีสู่ประชาคมโลก

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

องค์ประกอบ

การพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมี 6 องค์ประกอบสำคัญ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดังนี้

1. Childhood of Holistic การบริหารจัดการและการให้บริการการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีองค์รวม มีการพัฒนาการสมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. Imagination การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของเด็กปฐมวัย โดยความร่วมมือกับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
3. Learn to Play การพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนปนเล่น
4. Direction การบริหารจัดการระบบและกระบวนการปฏิบัติงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
5. Reflection and Evaluation การประเมิน ทบทวน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการวิจัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
6. Nation of Citizen การบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองดีสู่ประชาคมโลก

วิธีการดำเนินงาน

รูปแบบดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยยึดหลักการพัฒนาตามองค์ประกอบของรูปแบบเป็นสำคัญ ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารองค์กรอย่างมีคุณภาพ (วงจร PDCA) ดังนี้

1. **Plan: ระบุและวิเคราะห์ปัญหา** เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม
- 2) กำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินการบริหารการพัฒนาที่มุ่ง ที่ความสำเร็จ ของเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองที่ดี
- 3) ตรวจสอบและประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน และจัดระบบกลไก ของการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีอาชีพ
- 4) จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้หลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วม

2. **Do: กำหนดและพัฒนางานตามแผน** เป็นการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยให้สถาบัน ครอบครัวมีส่วนร่วม
- 2) ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการเรียนปนเล่น
- 3) สะท้อนผลแนวทางปฏิบัติด้วยกระบวนการวิจัย โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ
- 4) ประเมิน ปรับปรุง และทบทวนตามแนวทางปฏิบัติการพัฒนาสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย

3. **Check: ตรวจสอบและสรุปผลการดำเนินงาน** เป็นการตรวจสอบและสรุปผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) เสนอผลการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามจุดประสงค์ของ การพัฒนา
- 2) สะท้อนผลการดำเนินงานด้วยกระบวนการวิจัย
- 3) สรุปผลการดำเนินงาน
- 4) ประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

4. Act: ประเมินและปรับปรุงผลการดำเนินงาน เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน เพื่อการสร้างมาตรฐานที่ดี ดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายการดำเนินงาน
- 2) ตรวจสอบประเมินสรุปผลการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้
- 3) สะท้อนผลการดำเนินงานและสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีร่วมกัน
- 4) ประเมินและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับ

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถนำรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อปรับใช้ในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานตามรูปแบบที่เน้นหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ

เงื่อนไขความสำเร็จ

การดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

1. การพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในทุกขั้นตอน
2. การได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย
3. การมีครูปฐมวัยที่มีคุณวุฒิตรงสาขาวิชาเอกปฐมวัยและมีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ตลอดจนผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. การได้รับการจัดสรรสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ
5. การใช้กระบวนการบริหารองค์การอย่างมีคุณภาพ (PDCA) ในการยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้การวิจัยและพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

บทที่ 7

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้กำหนดนโยบาย

1. กำหนดนโยบายการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นวาระแห่งชาติ และเสนอให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องร่วมระดมสมองแสดงความคิดเห็นและประสานความร่วมมือ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อให้การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความมั่นคงและยั่งยืน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ตามบริบทที่แตกต่างกัน ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. จัดตั้งองค์กรในลักษณะสถาบันการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติที่มีกฎหมายพิทักษ์เด็กและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นรูปธรรม รองรับการดำเนินงานในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งการดำเนินงานของสถาบันไม่ควรอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ควรเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีภารกิจหลักในการเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยจากระยะเปลี่ยนผ่านสู่วัยเรียนในระดับที่สูงขึ้น การจัดการศึกษาปฐมวัยถือเป็นภารกิจที่มีความสำคัญในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กปฐมวัย ดังนั้น การจัดตั้งสถาบันการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาประเทศต่อไป
3. กำหนดมาตรฐานการประเมินของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เหมือนกัน และผลักดันให้มีการประเมินแบบ Site Visit และยกเลิกการประเมินและทดสอบเด็กปฐมวัย และให้ความสำคัญในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ชัดเจน เน้นย้ำการเรียนรู้เด็กเป็นรายบุคคลและเด็กพิเศษ
4. สนับสนุนบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งเด็กยุคใหม่เรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

5. ให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางอายุ 0-3 ปี เด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ในการให้ความดูแลอย่างทั่วถึง และให้เงินอุดหนุนแก่กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

6. กำหนดคุณสมบัติครูและผู้ดูแลเด็กให้มีความชัดเจน โดยให้ครูและผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยตรงเป็นไปตามระเบียบมาตรฐานของประเทศ

7. กำหนดอัตราส่วนจำนวนเด็กต่อจำนวนครู/ผู้ดูแลเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานของประเทศ และกำหนดบทลงโทษให้มีความชัดเจนในกรณีที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ อื่นๆควรมีกฎหมายรองรับ

8. ประสานงานกับฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการออกแบบโครงสร้างอาคาร สถานที่ในการกำกับกับการก่อสร้างอาคาร รองรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสม และถูกต้องตามหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

9. กำหนดองค์กระระดับประเทศที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถนิยามขอบเขตของการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยและกำหนดเป็นนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติได้

10. การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องใช้เงินทุนในการสนับสนุนการดำเนินงาน และกำหนดนโยบายเชิญชวนให้หน่วยงานอิสระเข้ามาให้ทุนสนับสนุน โดยประสานกับฝ่ายจัดเก็บภาษีในการลดหย่อนภาษีกรณีที่ทำให้การสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย

11. จัดทำคู่มือการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

12. ส่งเสริมการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็ก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

13. ระบุการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การศึกษาผู้ปกครอง (Parent education) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และเชื่อมโยงกับสังคมสงเคราะห์

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้กำกับนโยบาย

1. กำหนดนโยบายที่ชัดเจนเหมาะสมตามบริบทและความแตกต่างของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่สามารถเข้ามาช่วยพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับภารกิจที่หน่วยงานนั้น ๆ สามารถทำได้ เช่น ด้านการดูแลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กจะประสานกับหน่วยงานสาธารณสุขอย่างเป็นทางการหรือด้านโครงสร้างและสิ่งแวดล้อมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบ หรือด้านสวัสดิการจะประสานกับฝ่ายสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น
3. จัดทำระบบการติดตามการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นมาตรฐานสากล
4. สนับสนุนการจัดการด้านสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กปฐมวัย และการจัดการเหตุการณ์ และเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยการบริการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน
6. สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดูแลด้านพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างความพร้อมให้เด็ก และส่งต่อเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านอย่างมีประสิทธิภาพและมีความพร้อมต่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไป ตลอดจนส่งเสริมให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นองค์รวม
7. ตรวจสอบเยี่ยมสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและจัดเสวนากับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง
8. กำหนดแผนภูมิแสดงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่สามารถเข้ามาช่วยในการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
9. กำหนดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ทบทวนหรือเพิ่มพูนความรู้ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้โดยระยะเวลาและค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ
10. ออกแบบระบบตรวจสอบคุณภาพเด็กปฐมวัยให้เป็นระบบและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เป็นข้อมูลปัจจุบันที่สามารถตรวจสอบได้ เพื่อสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน

11. เตรียมผู้บริหารเข้ารับการอบรม โดยคำนึงถึงความสำคัญและความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย
12. นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้
13. เพิ่มความรู้และให้การอบรมครูเกี่ยวกับสุขภาพและจิตวิทยาเด็ก
14. สนับสนุนให้มีสมาคมผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนับสนุนนโยบาย

1. สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ ในกรณีที่มีบุคลากรเพียงพอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศาสตร์ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. จัดเวทีเสวนาให้ผู้ปกครอง ครู/ผู้ดูแลเด็ก ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย
3. จัดประชุมครู/ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่จะเข้ามาช่วยเหลือ เพื่อจะได้มีแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง
4. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนดช่องทางในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาเยี่ยมชมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
5. จัดอบรมให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะความเป็นผู้นำ การสื่อสาร การบริหารจัดการ และการวางแผน เพื่อการบริหารงานอย่างมีคุณภาพสูงสุด
6. กำหนดให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมกันบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบให้มากขึ้น พัฒนาระบบการติดตามรายงานและการประเมินผลการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
7. การเชื่อมโยงผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานสาธารณสุขให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอบรมด้านสุขภาพเด็กปฐมวัย
8. ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อม พื้นที่ธรรมชาติ การจัดบริการความปลอดภัย และสุขภาพ (Safety School) ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่ง
9. เพิ่มกระบวนการดูแลเด็กเรียนรวมและการเรียนคละอายุ
10. ประเมินเด็กปฐมวัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเป็นระบบและชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. กำหนดให้ครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างเป็นรูปธรรม
2. สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร มีการพัฒนาครูปฐมวัย ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการนำวิชาการ/วิชาชีพสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. จัดระบบ/กระบวนการแลกเปลี่ยนภายในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสัดส่วนของ การพัฒนาครูที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เด่นชัด
4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ตครบทุกห้องเรียน เพื่อให้ครูปฐมวัยปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญ
5. ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีวัฒนธรรมการทำงานแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรงและการทำงานร่วมกับผู้อื่น กระตุ้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และ สื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นผู้กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก

เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. (2562, 30 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก. หน้า 5 - 16
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 14 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 6.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 14
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). **รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก** รายชื่อหน่วยงานให้ข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของหน่วยงานต้นสังกัด
- ภาคผนวก ข** การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ภาคผนวก ก

รายชื่อหน่วยงานให้ข้อมูลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของหน่วยงานต้นสังกัด

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
5. กรมกิจการเด็กและเยาวชน
6. กรมสุขภาพจิต
7. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
8. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
9. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
10. กองทัพอากาศ
11. กองทัพบก
12. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
13. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
14. สำนักงานพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
15. เมืองพัทยา

ภาคผนวก V

การประชุมรับฟังความคิดเห็น ต่อร่างรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 โรงแรมเดอะรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางวัฒนาพร ระงับทุกข์ อดีตเลขาธิการคุรุสภา
อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อดีตรองเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

2. นายสวัสดิ์ ภู่ทอง รองเลขาธิการสภาการศึกษา
3. นางพัชราพรรณ กฤษญาจินดารุ่ง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาระดับปฐมวัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

4. นางสาวปรัชญาวรรณ วนานันท์ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษา
ในภูมิภาค
5. นางสาวจิราพร โสดากุล หัวหน้ากลุ่มบริหารจัดการด้านภัยพิบัติและภาวะวิกฤต
ทางการศึกษา กองส่งเสริมและ
พัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค
6. ว่าที่ร้อยเอกสาคร กิ่งจันทร์ รองศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร
7. นางสาวธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. นางสาวมธุรส ประภาจันทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา

36. นางสาวลักกะณา เสนิฤทธิ์   ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
หน่วยศึกษานิเทศก์
37. พันจ่าเอกสมยศ คำเนิ่งผล   ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
หน่วยศึกษานิเทศก์
38. นายเอกบุตร กิจสินธพชัย   นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา
39. นายศิริศักดิ์ ขวัญมา   นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา

สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

40. นางสาวนิภา จวนโสม   หัวหน้ากลุ่มงานจัดสวัสดิการและคุ้มครองเด็ก
สำนักงานสวัสดิการสังคม
41. นางสาวมิรันตี วรอุไร   นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
สำนักงานสวัสดิการสังคม

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

42. นางสาวสุพิชากรรณ์ ธนาอนุวงศ์   นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
กองสร้างเสริมสุขภาพ

เมืองพัทยา

43. นางสาวจารุพร โสมประโคน   นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักการศึกษา
44. นางสาวทัศนีย์ ทองส่วน   นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุเทพ แก่งสันเทียะ	เลขาธิการสภาการศึกษา (พ.ศ. 2565 - ปัจจุบัน)
นายอรรถพล สังขวาสี	เลขาธิการสภาการศึกษา (พ.ศ. 2564 - 2565)
นายสวัสดิ์ ภูทอง	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางวัฒนาพร ระงับทุกข์	อดีตเลขาธิการคุรุสภา
	อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

คณะนักวิจัย

โครงการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม	ที่ปรึกษาโครงการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัศเบศรณีย์ เวชวิริยะสกุล	หัวหน้าโครงการ
รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ	นักวิจัยโครงการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง	นักวิจัยโครงการ
อาจารย์ ดร.ชัชวีร์ แก้วมณี	นักวิจัยโครงการ
อาจารย์ ดร.วินัส ศรีศักดิ์ดา	นักวิจัยโครงการ
อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ สิ้นประจักษ์ผล	นักวิจัยโครงการ

พิจารณารายงาน

นางวัฒนาพร ระงับทุกข์	อดีตเลขาธิการคุรุสภา
	อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และจัดทำรายงาน

นายพงศธร ยุติธร	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
-----------------	---------------------------

ประสานการจัดพิมพ์ และพิสูจน์อักษร

นายพงศธร ยุติธร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายปรัชญากรณ์ ละครพล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายปิ่นนธ์ช พิชญพิมลมาศ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ผู้รับผิดชอบ

นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์	นักวิชาการศึกษาศำนาญการพิเศษ
นางสาวศนิชา ภาวโน	นักวิชาการศึกษาศำนาญการ
นางสาวสุภาพร แขงสมุทร	นักวิชาการศึกษาศำนาญการ
นายอรรถพล ไชยนุรักษ์	นักวิชาการศึกษาศำนาญการ
นางสาวแหวดาว อุทิศ	นักวิชาการศึกษาศำนาญการ
นางสาวรุ่งทิพย์ มานะกิจ	นักวิชาการศึกษาศำนาญการ
นายพงศธร ยุติธร	นักวิชาการศึกษาศำนาญการ
นายปรัชญากरण์ ลครพล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายปิ่นนธ์นัช พิชญพิมลมาศ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางสาวจิตาภา กรุงแสนเมือง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายธนยศ ชูปวา	ผู้ช่วยนักวิชาการ
นางสาววิษชุตา ต้นพรม	ผู้ช่วยนักวิชาการ

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่อยู่ 99/20 ถนนสุขโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทร. 0 2668 7123 ต่อ 2451 หรือ 2435

เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2668 7123 โทรสาร. 0 2668 7915

website : www.onec.go.th

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ : 0 2668 7123 ต่อ 2451
โทรสาร : 0 2241 5152
Website : <http://www.onec.go.th>